

Vlak bratstva bo peljal

Celje, januarja - Kljub razprtijam, nacionalizmu in šovinizmu, kar nam Slovencem nekateri na velika usta pritikajo, bo letošnji vlak bratstva in enotnosti vseeno peljal. Z Jesenic in iz Maribora bo odpeljal 12. oktobra.

Nobena politika vlaka bratstva ne more ustaviti, so si bili enotni člani Medobčinskega koordinacijskega odbora vlaka bratstva in enotnosti Slovenije na svoji seji 19. januarja v Celju. Ta vlak je simbol ohranjanja revolucionarnih izročil NOB, to je vlak prijateljstva, ki se z medvojnih prenaša na mlade rodove. Tisti Slovenci, ki so med vojno našli svoj drugi dom med bratskimi Srbi in vsi ti srbski ljudje širokih src in odprtih rok, vedo, da Slovenci nismo niti nacionalisti niti šovini. Vlak, ki je v potrditve tega prijateljstva pričel voziti leta 1961 in vse do danes ni prenehal, je ustvaril vrsto novih, trdnih prijateljstev med obema narodoma. Tudi med organizatorji v Kraljevu je bila izražena enaka misel, da vlak ne sme obstati, naj ostaja ena najtrdnjših vezi, ki so se stakale v najtežjih dneh naše domovine.

Letošnji vlak bratstva bo odpeljal iz Maribora in z Jesenic v Kraljevo in v Titove Učice v četrtek, 12. oktobra, zvečer, od tam pa se bo vračal 15. oktobra popoldne. Udeleženci naj bi prijave sporočili svojim občinskim konferencam socialistične zveze najkasneje do 31. marca. Po vseh občinah naj bi učenci sedmih in osmih razredov pisali spise na temo vlaka bratstva, najboljši pa bodo nagrajeni. Glede na naše slabo gospodarsko stanje bodo organizatorji skušali akcijo vlaka speljati s kar najnižjimi izdatki, verjetno se bodo odločili le za pripomočke, poiskali pa bodo tudi pokrovitelje, ki naj bi jim finančno pomagali.

D. Dolenc

Odgovor na delegatsko vprašanje

Kdaj asfalt do Javor

Škofja Loka, 23. januarja - Na zadnji občinski skupščini je delegat iz krajevnih skupnosti Javorje vprašal, kdaj bo asfaltiran zadnji odsek, dolg 1300 metrov, do vasi in kdaj bosta popravljena zemeljska usada na odseku Krajci-Polensko brdo.

V občinski cestni komunalni skupnosti odgovarjajo, da je cesta Poljane-Javorje-Luša poleg Kidričeve ceste najbolj pomembna lokalna cesta v škofjeloški občini, zato je imela že v tem petletnem obdobju prednost pri obnovi. V minulih treh letih je bila obnovljena na odsekih Luša-spodnja postaja žičnice-Rovt, Zaprevalj-Grebilica-Murave in Volča-Krajci-Polensko brdo, kar je več kot so sprva upali. Zadnji odsek je zaradi zahtevne geološke sestave tal izjemno problematičen in bo potrebno pred posegom pridobiti dodatne raziskave in študije. Obnova tega odseka je načrtovana v začetku naslednje petletke.

Za obnovu zemeljskih usadov na odseku Krajci-Polensko brdo je odgovorna skupnost za ceste Slovenije. Lani je bilo denarja le za pridobitev sanacijske sanacije, medtem ko bo delo predvidoma opravljeno v drugi polovici tega leta.

H. Jelovčan

Aktualna kulturna vprašanja

Škofja Loka - V okviru seminarja so organizatorji kulturnih dejavnosti povabili Milana Bratca, izvršnega sekretarja CK ZKS, da bo v četrtek, 26. januarja, ob 11.45 predaval v veliki predavalnici šolskega centra Boris Zihnerl v Škofji Loki. Naslov predavanja je Aktualna kulturna vprašanja v Sloveniji in Jugoslaviji. Predavanje je namenjeno vsem, ki jih zanima tovrstna problematika.

Predavanje Staneta Tavčarja

Kranj, 24. januarja - Društvo upokojencev Kranj vabi v petek, 27. januarja, ob 18. uri na predavanje Staneta Tavčarja pod naslovom Z mopedom na Sinaj. Z 11.300 kilometrov dolgega potovanja bo predstavil številna kulturno-zgodovinska mesta in pokrajine Grčije, Cipra, Izraela in Sinaja, skratka zanimivo predavanje z območij, o katerih se zadnje čase veliko sliši in piše.

Zasedanje kranjske skupščine

Kranj, januarja - V sredo, 25. januarja, ob 15. uri se bodo sestali vsi trije zbori kranjske občinske skupščine. Delegati bodo obravnavali program družbeno-ekonomskega razvoja kranjske občine v letošnjem letu in program ukrepov za reševanje problematike kadrovskih presežkov v občini. Sprejeli naj bi odlok poslovnem času v dejavnostih posebnega pomena, dva odloka pa se nanašata na spremembe območij katastrskih občin. Delegati bodo obravnavali še poročilo o delu skupščine in delegatov v slovenski skupščini v lanskem letu ter sprejemali letošnji program dela.

GORENJSKI GLAS

Ob 35-letnici izhajanja je kolektiv Gorenjskega glasa prejel red zaslug za narod s srebrno zvezdo

Ustanoviteljice Gorenjskega glasa so občinske konference SZDL Jesenice, Kranja, Radovljice, Škofje Loke in Trziča

Izdaja Časopisno podjetje Glas Kranj, tisk ČGP Delo Ljubljana

Predsednik časopisnega sveta: Boris Bavdek

Gorenjski glas urejamo in pišemo: Štefan Zargl (glavni urednik in direktor), Leopoldina Bogataj (odgovorna urednica), Jože Košnjek (notranja politika, šport), Marija Volčjak (gospodarstvo, Kranj), Andrej Zalar (gorenjski kraji in ljudje, komunalne dejavnosti), Lea Mencinger (kultura), Helena Jelovčan (izobraževanje, iz šolskih klopi, Škofja Loka), Cveto Zaplotnik (kmetijstvo, kronika, Radovljica), Darinka Sedej (razvedrilo, Jesenice), Danica Dolenc (tradicije NOB, naši kraji, za dom in družino), Stojan Saje (družbene organizacije in društva, SLO in DS, ekologija), Danica Zavrl-Zlebir (socialna politika), Dušan Humer (šport), Vilma Stanovnik (Tržič, turizem), Vine Bešter (mladina, kultura), Franc Perdan in Gorazd Sinik (fotografija), Igor Pokorn (oblikovanje), Nada Prevc in Uroš Bizjak (tehnično urejanje) in Marjeta Vozlič (lektoriranje).

Naslov uredništva in uprave: Kranj, Moše Pijadeja 1 - Tekoči račun pri SDK 51500-603-31999 - Telefoni: direktor in glavni urednik 28-463, novinarji in odgovorna urednica 21-860 in 21-835, ekonomska propaganda 23-987, računovodstvo, naročnine 28-463, mali oglasi 27-960.

Časopis je oproščen prometnega davka po pristojnem mnenju 421-1/72.

uredništvo tel. 21860

Stanarine bi se morale povišati kar za 248 odstotkov

Jesenice, 23. januarja - Medtem ko so se stanarine povišale za 66 odstotkov, pri jeseniški samoupravni stanovanjski skupnosti menijo, da bi se realno morale povečati kar za 248 odstotkov.

V jeseniški občini so sindikati že pred časom podprli povišanje stanarin za 66 odstotkov z zadržkom oziroma so poudarili, da bodo ekonomsko stanarino v celoti podprli tedaj, ko bo postala enakovredna element pri določanju kategorije najnižjega osebnega dohodka, na osnovi katerega bo zagotovljena vsaj enostavna reprodukcija.

Razumljivo pa je, da povišanje stanarin pozdravlja samoupravna stanovanjska skupnost občine Jesenice, ki prehod na ekonomsko stanarino tudi utemeljuje. Ugotavlja, da naj bi

prešli na ekonomsko stanarino do konca letošnjega leta, ob tem, da je nujno vrednotenje stanovanjskega sklada. Ob koncu leta naj bi bilo realno povečanje vrednosti za 414 odstotkov, revalorizirana vrednost stanovanjskega sklada pa zdaj znaša 522 milijard dinarjev. Pri samoupravni stanovanjski skupnosti ugotavljajo, da bi se morale stanarine s 1. januarjem letošnjega leta povišati za 248 odstotkov, če sploh hočejo doseči ekonomsko stanarino ali zadržati realno vrednost stanovanjskega sklada.

Republiški komite za tržišče in splošne gospodarske zadeve sicer predlaga dve varianti v predlogu za oblikovanje stanarin v letošnjem letu, vendar menijo, da zaradi enomesečnih zamikov v jeseniški občini ne morejo še v povišanje s 1. januarjem, temveč s 1. februarjem, kar povečuje razkorak med republiškim povprečjem in občino Jesenice. Pravijo, da to ne bo spodbudno vplivalo na že tako ali tako okrnjena sredstva za vzdrževanje in velika popravila - in vztrajajo na 66 odstotkih povišanja stanarin.

Pri samoupravni stanovanjski skupnosti tudi menijo, da vprašanje postopnega prehoda na ekonomske stanarine ni social-

no vprašanje, saj v skladu s samoupravnim sporazumom o uresničevanju socialnovarnostnih pravic znaša znosna stanarina za, denimo, tričlansko gospodinjstvo 5 odstotkov družbenega dohodka in za štiričlansko gospodinjstvo 4,5 odstotka družbenega dohodka. Zaradi vedno večjih razlik pri bivalnem standardu, ki je posledica neekonomičnega gospodarjenja in neekonomskih stanarin, pa bo poleg ekonomskega kmalu postala tudi socialno vprašanje. Rešitev socialnih vprašanj na področju stanovanjskega gospodarstva torej ni v omejevanju stanarin, temveč v učinkovitem reševanju stanovanjskih vprašanj in bivalnih pogojev.

D. Sedej

Solidarnostna pomoč Pediatrični kliniki v Ljubljani

Proti umiranju otrok za rakom

Pred dvema letoma so ob Pediatrični kliniki UKC v Ljubljani zgradili prizidek, v katerem se je naselil hematološko onkološki oddelek. V njem zdravijo otroke, obolele za rakom. Nov oddelek in zahteve sodobnega zdravljenja te hude bolezni pa terjajo tudi veliko opreme, ki je z rednimi finančnimi viri najbrž ne bi mogli priskrbiti. Tako se je rodila zamisel o solidarnostnem skladu, v katerega bi delovne organizacije in posamezniki nakazovali denar za ta namen.

Ob ustanovitvi solidarnostnega sklada 22. decembra so predstavili tudi dejavnost Klinike za hematologijo in onkologijo pri Pediatrični kliniki, kjer poleg različnih bolezni krvi (največ je hemofilije) zdravijo predvsem otroke z rakom (levkemijo in različnimi vrstami tumorjev). Rak je sicer pri otrocih redka bolezen, vendar v Sloveniji za to kruto boleznijo zbolijo vsako leto kakih 50 otrok. Zdravljenje, ki zajema kemoterapijo (zdravljenje z zdravili citostatiki), obsevanje, pogosto pa tudi kirurški poseg, je izjemno zahtevno, zelo intenzivno in malega bolnika zelo obremenjuje, zato mora zdravljenje spremljati tudi skrbna nega in dodatno podporno zdravljenje (transfuzije krvi, umetna prehrana in podobno).

S takim zdravljenjem je mogoče pozdraviti veliko otrok, danes že kar polovico, pri mnogih oblikah raka pa celo več, kar je velik uspeh glede na dejstvo, da je bil rak še pred poldrugim desetletjem neizogibno smrt. Tudi v ljubljanski kliniki imajo uspehe pri zdravljenju rakovih bolnikov: 225 jih štejejo za verjetno ozdravljene, med njimi jih je skoraj polovica, ki so bili zdravljeni pred več kot desetletjem, deset je takih, ki imajo zdaj že sami otroke.

Pogoj za uspešno zdravljenje je posebej za to vrsto bolezni urejen sodoben oddelek, ki so ga na ljubljanski pediatrični kliniki dobili pred dvema letoma in ga ob pomoči delovnih organizacij, posameznikov in društev tudi opremili. Zdravljenje raka pri otrocih pa zahteva več kot le nujno opremo, prav zato so osnovali sklad za solidarnostno pomoč, v katerem se bo zbiral dodaten denar za nakup nujnih aparatov in ostalih pripomočkov za izboljšanje kakovosti življenja otrok z rakom. Prvi je v sklad prispeval znani dobrotnik Ivan Kramberger, in s tem denarjem so kupili intravenozno črpalko, ki stane poltretjo milijardo starih dinarjev, potrebujejo pa jo za merjenje količine zdravila, ki jo bolnik dobi na uro.

V mesecu dni se je solidarnostni akciji nedvomno odzvalo že veliko ljudi. Da bi se jih še več tudi na Gorenjskem, se je v akcijo vključila Ljubljanska banka Temeljna banka Gorenjske (o čemer pišemo na prvi strani), ki bo tu spodbujala k dodatnemu zbiranju denarja za ta humani namen.

D. Z. Žlebir

Nejasnosti okrog čipkarskega dne?

Kakšen je bil izkupiček od prodanih čipk

Železniki, 22. januarja - Lanskega avgusta so v Železnikih pripravili 26. čipkarski dan. Le malo je manjkalo, pa bi tradicionalne in naokrog dobro znane turistično-narodopisne prireditve, ki jo je pred četrtr stoletja osnovalo tedanje delavno turistično društvo, ne bilo. Sedanje društvo je po besedah Toneta Sedeja v razslu, brez predsednika in članov, ki bi jih znal voditi in z društvom narediti kaj več kot običajno prodajno razstavo čipk.

»Zbodel me je članek v časopisu, da čipkarskega dne ne bo,« se vrača v lansko poletje Tone Sedej, sicer tajnik škofjeloškega počitniškega društva. »Ko smo prireditev osnovali, sem bil tajnik turističnega društva v Železnikih. Morda me zato še toliko bolj boli, ker so v sedanjem društvu vsega tri ženske, ki jih najbolj zanima prodaja čipk. Samo to, prodajna razstava, je v bistvu čipkarski dan že desetletje nazaj tudi bil.«

Tonetu Sedeju je bilo zatorej žal, da bi bilo zamišljena turistično-narodopisna prireditve povsem ugasnila. Vsega štirinajst dni pred običajnim avgustovskim datumom je pridobil gasilce, ki so lani praznovali 90 let društva in bili pripravljene prevzeti gostinski del prireditve, ter kulturnike, ki so oživili nekatere stare običaje, značilne za Železnike. Pri organizaciji prireditve je sodelovalo okrog sto ljudi, tudi mladih. Nihče ni odklonil. To-

rej vendarle znak, da hočejo imeti čipkarski dan!

»Osnovali smo prireditveni odbor, v katerem smo bili predstavniki počitniškega društva Škofja Loka kot prireditelja, gasilskega društva in turističnega društva Železniki. Dogovorili smo se, da delamo zastoj in po prireditvi položimo odprte karte

na mizo, koliko je kdo imel stroškov, koliko dohodka, koliko dobička. V počitniškem in gasilskem društvu smo se dogovora držali, medtem ko ženske iz turističnega društva kljub opozorilo še do danes niso dale obračuna. Plačale so sicer svoj del počitniškemu društvu za stroške organizacije, o dobičku pa niti erke. Človek si ob tem marsikaj misli...«

Kajpak je poslovanje turističnega društva predvsem stvar tega društva. Če je društvo oziroma kar je od njega ostalo res zgolj še neformalna skupina, ki pod zaščito društvenega žiga

preprodaja čipke (kot obtožuje Tone Sedej), se najbrž ne bi kazalo ustavljati le pri tem, ali bo "društvo" položilo pošten obračun s čipkarskega dne ali ne.

V organiziranost in delo turističnega društva mora poseči krajevna skupnost oziroma socialistična zveza. Društvo rabi predsednika, rabi delavno članstvo, rabi moč, da bo letošnjega avgusta pripravilo čipkarski dan kot turistično-narodopisno prireditve in ne le prodajno razstavo čipk, da bo obiskovalcem Železnikov in okolice znalo ponuditi tudi še kaj drugega...

H. Jelovčan

Nove cene komunalnih storitev

Jesenice, 19. januarja - Na minulih seji jeseniškega izvršnega sveta so se odločili za nove cene nekaterih komunalnih storitev v občini.

Stanarine so se tako ali tako po vsej Sloveniji, tudi ob pristanku republiških sindikatov, povečale za 66 odstotkov, za prav toliko odstotkov tudi na jemnine. Med komunalnimi sto-

ritvami so povišali vodarino za 60 odstotkov, tako za gospodinjstva kot za vse ostale porabnike. Odvoz odpadkov v jeseniški občini je za gospodinjstva poslej dražji za 33 odstotkov, za ostale pa 32 odstotkov. Enako se je podražila kanalizacija: za gospodinjstva za 27 odstotkov in ostale do 28 odstotkov. Nove stroške prinaša tudi nova čistilna naprava na Javorniku. Tako bo čiščenje

odplak za gospodinjstva dražje za 28 odstotkov in za ostale do 27 odstotkov.

Na cene, ki so bile uveljavljene s 1. novembrom lanskega leta, bo dražje ogrevanje s toplotno energijo za 62 odstotkov. Mestni promet, plačilo z gotovino, se je podražil za 42 odstotkov, plačilo z žetonom pa za 21 odstotkov.

D. Sedej

Letošnje investicije v kranjski občini

Investicije vse bolj pičle in počasne

Kranj, januarja - Vse lansko leto smo jadikovali, kako upada uspešnost kranjskega gospodarstva, kar je bilo seveda res, kako zelo je bilo to povzročeno s splošnimi gospodarskimi razmerami, pa na začetku letošnjega leta pove podatek, da ostaja kranjska občina po družbenem proizvodu na prebivalca na petem mestu med slovenskimi občinami. Vseposod nam torej gre slabše, zategadelj so tudi investicije vse bolj pičle in počasne, kakor lahko označimo investicije, ki jih je napovedala kranjska industrija v letošnjem letu. Ker smo dandanes veseli vsake drobnarije, ki jo še lahko postavimo ali zgradimo, si bomo ogledali še napovedane investicije na drugih področjih.

V industriji predvsem posodobitve

V industriji bo letos investicijska dejavnost počasnejša, kakor je predvideval srednjeročni načrt, kar je zaradi pomanjkanja sredstev seveda razumljivo. Marsikje so investicije razdelili na več zaporednih faz, usmerjene pa so predvsem v prestrukturiranje gospodarstva.

Tako nekaj investicijskih projektov predstavlja modernizacijo v smislu povečevanja tehnološke intenzivnosti, kar naj bi zaustavilo zaostajanje za razvitimi evropskimi deželami.

V kranjski Savi bodo v Tovarni avtopnevmatike letos zaključili investicijo Optima II v vrednosti 88,4 milijard dinarjev, proizvodnjo nameravajo modernizirati v Velopnevmatiki, kar naj bi veljalo 15,3 milijard dinarjev, z modernizacijo proizvodnje pa bodo nadaljevali tudi v Klinastih jermeh, kjer bo investicija znašala 5 milijard dinarjev, posodobitev pa bo končana prihodnje leto.

V Iskri Kibernetiki nameravajo v Števcih letos modernizirati obstoječo proizvodnjo tarifnih merilnih naprav, kar jih bo veljalo 13,1 milijard dinarjev.

V Iskri Telematiki pa naj bi uresničili investicijski projekt Digitalni telefonski sistemi po licenci Siemensovega EWS digitalnega sistema v vrednosti 60,4 milijard dinarjev in projekt Terminali v vrednosti 24,3 milijard dinarjev.

Iskra ERO pa namerava letos začeti z modernizacijo in povečanjem proizvodnje, investicija bo vredna 36 milijard dinarjev, končali pa naj bi jo v začetku prihodnjega leta.

Izboljšanje kakovosti izvoznih izdelkov

Ponekod pa bodo investicije namenjene izboljšanju kakovosti izdelkov za izvoz in za proizvodnjo izdelkov, ki bodo nadomestili uvoz.

Tako bodo v Ibiu nadaljevali z modernizacijo tkalnice v vrednosti 60 milijard dinarjev, zamenjava opreme pa bo omogočila

Iskra pomaga Armeniji

Podarili telefonsko centralo SI 2000 v kontejnerju

Kranj, 23. januarja - Po katastrofalnem potresu v Armeniji se je Iskra odločila, da prebivalstvu na prizadetem območju podari telefonsko centralo SI 2000 v kontejnerju. V Telematiki so zamisel uresničili v najkrajšem možnem roku, danes so centralo odpremili v daljno Armenijo.

Zamisel o takšni pomoči Armeniji se v Iskri ni porodila po naključju, saj v Telematiki že več kot leto dni uresničujejo razvojni projekt - kontejnerizacija domače elektronske telefonske centrale SI 2000 za javno telefonsko omrežje Sovjetske zveze. Prav za Armenijo imajo dobre odnose, Iskrini strokovnjaki pa veliko izkušnje s tamkajšnjim telefonskim omrežjem. V sovjetskem ministrstvu za zveze je bila Iskrina pobuda z navdušenjem sprejeta, je povedal Mihael Šubic, vodja projekta v kranjski Telematiki, v nekaj dneh so bili usklajeni osnovni podatki in dogovorjeno, da bodo centralo

montirali v mestecu Kirovakan, ki leži 75 kilometrov od Erevana in 50 kilometrov vzhodno od najbolj prizadetega Lenakana.

Centrala SI 2000 bo imela 1000 naročniških priključkov, 128 povezav z glavno centralo v Kirovakanu in 32 povezav z medmestno centralo v Erevanu. Nameščena v kontejner je zelo podobna prototipu, ki je bil predstavljen na razstavi Sodobna elektronika 88 v Ljubljani. Po potrebi je njeno zmogljivost možno podvojiti. Tovrstne centrale so v proizvodnji od leta 1986 in jih že precej obrabuje po Jugoslaviji, v Turčiji in Sovjetski zvezi, za Čehoslovaško pa je bila montirana

v poenostavljeni kontejnerski izvedbi.

Za razvoj kontejnerizirane SI 2000 so se v Telematiki odločili, zaradi velikega zanimanja kupcev. Takšne izvedbe namreč zahtevajo dosti krajši čas od do-

bave do vključitve, enostavne so za premeščanje, predvsem pa je možno veliko prihraniti pri prostoru. Priročne so za nova naselja, kjer še ni ustreznega prostora, ljudje pa žele telefonirati. Zelo primerna je torej za porušeno mesto v Armeniji.

Dr. Janez Šinkovec o novem zakonu o podjetjih

Ne odločajmo se na pamet

Poljče, 20. januarja - Društvo kadrovske delavce radovljiške in jeseniške občine ter izvršna sveta Jesenic in Radovljice sta pripravila v petek v Centru za obrambno usposabljanje v Poljčah predavanje, na katerem je dr. Janez Šinkovec, predsednik komisije za izvajanje zakona o združenem delu pri republiški skupščini, predstavil novi zakon o združenem delu in kadrovske delavci v jesenih in radovljiški občini precej zanimanja za spremembe, o katerih pa za zdaj predvsem zaradi nekaterih nejasnosti (kaj je dohodek in kaj dobiček, kako bo s skupno in splošno porabo, kako z osebnimi dohodki, kakšna bo davčna politika...) vedo še premalo, da bi že lahko opredelili perspektivo (in organiziranost) podjetij, iz katerih izhajajo.

Dr. Janez Šinkovec, ki je sodeloval pri snovanju novega zakona, je povedal veliko bridkih "resnic", ki so se uveljavile v našem gospodarskem sistemu in za katere se je pokazalo, da so povsem skregane s svetovnimi izkušnjami. Zakon o združenem delu je, na primer, opredelil, da je glavna naloga delovnih organizacij "ujeljavljanja socialisti-

rih ocenah ekonomistov predstavlja v sodobnih organizacijah kar 70 odstotkov vsega podjetniškega potenciala, pa so ga v socialističnih državah dolgo zamenjali, ker so verjeli le "modrim ovratnikom". Prav "beg možganov" v države, ki bolj cenijo znanje kot naša, je povzročilo, da imamo Slovenci tretjo univerzo, ki je bržčas še celo boljša od ljubljanske in mariborske, zunaj njenih meja. Usmerjeno izobraževanje "proizvaja delovne invalide", ki niso sposobni reagirati na spremembe v stroki, je dejal dr. Šinkovec. V razvitem svetu ugotavljajo, da 30 odstotkov znanja zastara v petih letih, zato temu prilagajajo tudi šolstvo - najprej splošna znanja, nato specializacija in ponovno vračanje v šole. V Združenih državah Amerike, na pri-

mer, mora vsak fakultetno izobražen državljan prebiti na leto 40 ur v univerzitetnem središču, kjer se seznanji z novostmi v svoji stroki.

Ko se bomo pri nas lotevali reorganizacije gospodarstva, bo treba upoštevati tudi svetovne izkušnje. Celotno v Sovjetski zvezi, kjer so dolgo poveljevali velike organizacije in kombinata, zdaj razmišljajo drugače, v Ameriki poudarjajo filozofijo "rojevanje novih podjetij", v ZRN vsako leto propade več tisoč podjetij, še več pa jih nastane na novo... Interes slovenske družbe ne more biti samo ustvarjanje in ohranjanje velikih podjetij, temveč predvsem organizacijska prožnost, gibljivost kapitala, povezovanja na področju znanja in denarja, je dejal dr. Šinkovec.

C. Zaplotnik

Olajšanje in kanček presenečenja

Z olajšanjem smo sprejeli vest, da bo mandatar nove jugoslovanske vlade Ante Marković, saj je zagovornik deregulacije gospodarskega življenja, ki jo vsekakor najbolj potrebujemo za oživitve gospodarske rasti.

Ne le z olajšanjem, temveč tudi s kančkom presenečenja, smo dočakali izbor Antea Markovića, ki bo sestavil novo jugoslovansko vlado. Vsaj leto in pol, morda pa se utegne pri krmilu zadržati dlje, bomo torej imeli premiera, ki je izrazil zagovornik deregulacije gospodarskega življenja. Po mnenju mnogih ekonomistov je to edina pot za oživitev gospodarske rasti. Tudi po Markovičevem mnenju pa je korenita sprememba sistema, ki se mora usmeriti na trg, hkrati tudi pot za demokratizacijo družbe in reformo zveze komunistov.

Zategadelj je razumljivo naše olajšanje, saj se na Slovenskem kot hudič kriza bojimo centralizma, ki ga je prikrito napovedovala Jovičeva vnetost za plan. Borisav Jović je steer prav tako tržno naravnani ekonomist, vendar je naklonjen planu in takšnemu ustvarjanju enotnega jugoslovanskega trga, katerega porok bi bila kljub vsemu centralizirana razvojna in nato tudi ekonomska politika. Zakaj se na Slovenskem bojimo centralizma, seveda ni potrebno pripovedovati, z njim imamo toliko grenkih izkušenj, da meče le dolge, temne sence.

Kako pa naj si razložimo kanček presenečenja, ki smo ga doživeli ob izboru Antea Markovića. Lahko z bojaznijo, da v krizi (gospodarski, družbeni, politični, moralni itd.), kakršno doživljamo pri nas, klic k centralizmu (trdi roki) mnogim lepo zveni in ima torej zelo plodna tla za udejanjenje. Resnici na ljubo je treba tudi reči, da nam marsikje po svetu kot zdravilo svetujejo večjo centralizacijo, pri čemer pa imajo seveda v mislih predvsem večjo učinkovitost vlade. Pri teh nasvetih moramo seveda upoštevati, kakšno vlado imamo pri nas. Nimamo namreč vlade, kakršno poznavajo v sodobnem svetu, kjer ni le cerkev, temveč tudi politika ločena od države. Pri nas imamo v bistvu troglavo vlado, saj prvi pridno in vse bolj glasno ukazujeta drugi dve (obe predsedstvi). Zategadelj na Slovenskem centralizem vidimo predvsem kot premoč politike nad gospodarstvom.

Pri tem razmišljanju pa smo prispeli do paradoksa. Kajti Markovića je izbrala prav ta politika, ki ima premoč nad gospodarstvom. Kako se bodo stvari razpletale in razpletle je seveda težko napovedovati, saj novo vlado čaka vroča žerjavica (inflacija), ki se kaj hitro lahko razplamti v ogenj. Zaželimo ji veliko uspeha, saj ga potrebujemo kot puščava vode, le uspešno pečenje kostanja na žerjavici pa bo morda naposled le privedlo do ločitve politike od države. Da ta zakon ni več uspešen, tako ali tako vsi občutimo in vemo.

M. Volčjak

IZ GOSPODARSKEGA SVETA

Operacija "tri ničle"

V inflacijo imajo hude probleme tudi v Braziliji, nedavno je brazilska vlada v obupnih prizadevanjih napovedala nov ukrep, ki pa seveda ni posebno nov. Težki cruzado se je namreč kmalu znašel na tleh in zdaj mu nameravajo pobrati tri ničle. Ukrep bo seveda tudi praktične narave, saj bo ljudem olajšal računanje, še bolj pa gre morda za psihološko potezo, s katero naj bi menjalni tečaj težkega cruzada znašal nekaj manj kot dolar. Zdaj namreč velja po uradnem tečaju dolar 810 cru zadov, na črnem trgu pa 1.300 cruzadov. Operacija "tri ničle" je del širšega načrta, s katerim naj bi poskusili ustaviti inflacijo, ki je že pri 1.000 odstotkih, decembra pa je bila 28,8 odstotna, kar preračunano na letno stopnjo pomeni, da bi bila kar 2.000 odstotna. Tako, zdaj pa lahko zavzdihnete, tudi ponekod drugod po svetu jim je tako "lepo" kot pri nas, nismo edini, ki si nečemo priznati, kaj je pravo zdravilo za podivjano inflacijo. Pravijo, da imajo ljudje tako vlado, kakršno zaslužijo, torej lahko rečemo, da imajo tudi takšno inflacijo, kakršno zaslužijo.

Očistili 56 hektarov planinskih pašnikov

V kranjski občini so pred leti začeli pospeševati ovčerejo, ob lanskem jesenskem popisu so imeli 15 rejcev, ki je 612 ovac paslo na planinskih pašnikih Kravca, Zaplate, pri Češki koči in na Golem brdu. Dva rejca pa sta svoje trope pasla doma v ograjenih pašnikih. Pospeševalna služba pri Gorenjski kmetijski zadrugi je za svojo čredo nabavila tablete proti črevesnim zajedalcem, rejcem so dodelili po 20 kilogramov gnojila za vsako plemensko ovco in vodila nadzor pri menjavanju ovnov. Skrbela je za vzdrževanje ograj in ovčarnikov ter organizirala delovne akcije za čiščenje pašnih površin. Od leta 1985 do konca lanskega leta je bilo s sodelovanjem pašnih skupnosti, mladih zadrugnikov in vojakov očiščenih 56 hektarov planinskih pašnikov. Pri prodaji ovac, jagnjet in volne ni problemov, lani so prodali 231 ovac in jagnjet ter 780 kilogramov volne.

IZ DELOVNIH KOLEKTIVOV

Smučarski čevlji za Sovjetsko zvezo

Čevlji so najpomembnejši izvozni izdelek jugoslovanskega gospodarstva, pred iztekom lanskega decembra so se končali razgovori o prodaji obutve Sovjetski zvezi letos in prihodnje leto. Izvoz bo skupno znašal trinajst milijonov parov, od tega bo žirovska Alpina udeležena s 560 tisoč pari. V Alpini bodo za sovjetske kupce izdelali 140 tisoč ženskih škornjev, 230 tisoč parov salonk, 60 tisoč parov ženskih sandal, 100 tisoč parov ženskih troterk ter 30 tisoč smučarskih čevljev. Gre torej za velike serije obutve, ki so proti-tež majhnim serijam za zahodna tržišča. Vendar pa je prav tako potrebna skrbna izdelava, saj na sovjetskem tržišču naši čevlji predstavljajo zahtevnejšo obutve, enostavnejšo in zaradi tega cenejšo kupujejo drugod, pri nas pa iščejo predvsem ženske salonke in škornje. Kupujejo pa tudi smučarske čevlje, v Alpini pravijo, da prav tako zahtevajo kakovostne kot na zahodnih tržiščih, problem pa je v tem, da se posel sklene le, če imajo zagotovljena sredstva in zato ni nepretrgan.

ureja MARIJA VOLČJAK

KRATKE Z GORENJSKE

Zdaj banka tudi v Cerkljah - Po lanski preureditvi prostorov in otvoritvi ekspoziture Ljubljanske banke, Temeljne banke Gorenjske Kranj v Senčurju so v petek odprli novo ekspozituro tudi v središču Cerkelj v kranjski občini. Tako domačini kot prebivalci na območju sedmih krajevnih skupnosti na Cerkljanskem so bančno poslovalnico že kar težko čakali. Zadovoljni pa so zdaj tudi turistični delavci, saj je ureditev poslovalnice prispevala tudi k lepšemu videzu središča Cerkelj. Banka v Cerkljah bo med tednom (razen ob ponedeljkih, ko bo zaprta) odprta vsak dan 7. ure do 10.30 in od 14. do 17. ure, ob sobotah pa od 7. ure do 10.30. V banki v Cerkljah zdaj lahko uredite vse dinarske, devizne in ostale posle. Geslo zaposlenih v banki v Cerkljah pa je prijazno svetovanje in Gorenjci in banka - formula prihranka. - A. Ž. - slika: J. Kuhar

Obravnava rezultatov

Radovljica - V radovljiški občini bodo po sprejetem programu občinskega sveta Zveze sindikatov potekale obravnave rezultatov gospodarjenja, sprejemanja zaključnih računov za leto 1988 ter odločitev o dokončni razporeditvi dohodka od 10. do 28. februarja. V razpravah nameravajo tokrat predvsem dati glavni poudarek vsebini poslovanja, ne pa formalnim zakonskim opredelitvam. Še posebno pozornost bodo namenili v vseh delovnih organizacijah oblikovanju sklada skupne porabe in zagotovitvi denarja za vse opredelitve po sindikalni listi. (jr)

Delovanje sindikatov

Radovljica - Pred dnevi je predsedstvo Občinskega sveta zveze sindikatov Radovljica poslalo osnovnim organizacijam in konferencam osnovnih organizacij sindikatov v občini v javno razpravo osnutek programskih usmeritev za delo občinskega sveta in njegovih organov v letu 1989 ter vzorec pravil o organiziranosti in delovanju za osnovno organizacijo sindikata. Oba osnutka bodo obravnavali izvršni odbori osnovnih organizacij in konferenčni osnovnih organizacij sindikata do 20. februarja. Po 20. februarju bodo pripombe in dopolnila obravnavali na občinskem svetu Zveze sindikatov Radovljica. (jr)

Nesnaga na očeh

Jesenice - Zima brez snega, kot da po svoje nagaja tudi komunalcem, saj nimajo (ne bi smeli imeti) časa za oddih. Vendar pa zaradi tega Jesenice v teh zimskih dneh zato niso nič bolj počistene. Še več, večina plastičnih košev za smeti je dotrajanih. Treba jih bo obnoviti. Kar se tiče nereda in nesnage, še posebej velja za Center II na Jesenicah in za bližnje igrišče za otroke. Občinska odredba je bila uspešna le v kakšen mesec po sprejetju, zdaj pa je spet vse po starem - umazano. Turistično društvo je predlagalo, da komunalna skupnost zagotovi denar za nabavo novih smetnjakov in sicer takšnih, ki imajo na vrhu posodo za cigaretno ogorke. Čež zimo bi morda lahko popravili tudi klopi... Komunalni delavci, ki čistijo ceste, pa bi morali bolj pogosto počistiti tudi smeti, ki jih ljudje odmetavajo kar v žive meje. (bb)

Spet je oživela domača gostilna Lipan

Hotavlje, januarja - Filipičevi s Hotavelj so se poldrugo desetletje pečali z gostilno in mesnico, nato so gostilno Lipan, ki je dobila ime po kraljevski ribi v bližnji Poljanski Sori, za sedem let zaprli. Letos pa je prenovljen in polepšan Lipan spet gostoljubno odprl vrata.

Pobudnika, da je Filipičeva tradicija spet oživela, sta domača hči Andreja in Filipičev »ta mladi« Janez Pernar, oba izprašana gostinca, ki jima je po več letih vendarle uspelo udejaniti sanje o lastni gostilni. Domača gostilna je po zamisli mladih dveh zdaj dobila sodoben pridih. Ob točilnici, kjer se ustavljajo pretežno domačini, je razsežen salon, kjer gostom od blizu in daleč strežejo z domačo hrano, divjačino in ribami, za vesele lovske družine pa je na voljo posebna lovska soba. Notranjo opremo je za Lipana zasnoval arhitekt Aleš Jerman iz Gorican, izdelal pa hotaveljski mizar Karol Jezeršek. 90 gostov sprejmejo Lipanova omizja. Poleti, ko bo odprta tudi terasa z razgledom na Soro, pa jih bo še več. Ko si pri Filipičevih denarno malo opomorejo od sedanega naloženega šoka, bodo začeli urejati tudi sobe za turiste. V tem delu Poljanske doline namreč živi lovski turizem, že zdaj pa se je tudi izkazalo, da bo veliko obiska poslovnežev. Za začetek bolj razmišljajo o obogatitvi jedilnikov z divjačino, ribjimi jedmi in domačimi specialitetami, ki jih bo v domači mesnici izdeloval oče Lojze Filipič. Mlada dva pa snujeta tudi morebitne likovne razstave v notranjščini gostilne, ki bodo motivno vezane na Poljansko dolino. Vsa ekipa, oče Lojze, mama Tilka, sinova Izidor in Janez, ter mlada dva Andreja in Janez Pernar, pa si želi, da bi Lipan spet osvojil goste, da se bodo radi vračali.

D. Ž.

ureja ANDREJ ŽALAR

Nadaljevanje na vodovodu in odvodnjavanju v Dražgošah

Manj po zagotovilih, bolj po zdravi pameti

Dražgoše, 23. januarja - Škofjeloški občinski praznik v začetku januarja je hkrati tudi praznik krajevnih skupnosti Dražgoše, kjer je danes blizu petsto prebivalcev v naseljih Rudno in Dražgoše. Ko sem se pred dnevi pogovarjal s predstavniki vodstva krajevnih skupnosti, predsednikom sveta KS Antonom Šolarjem, predsednikom skupščine Jožetom Demšarjem in tajnikom Ludvikom Jelencem, so mi povedali, da se, kar se tiče preskrbe v Dražgošah, še ni nič spremenilo. Trgovina je še vedno takšna in tako (ne)založena, kot pred letom dni, in tudi avtobusne zveze popoldne še vedno pogrešajo, saj avtobusi še vedno vozijo le šolarje in »sihtarje«. In še dobro, da ni snega, sicer bi mladež prav gotovo zelo pogrešala vlečnico, ki to zimo zaradi premajhne zagretosti članov odbora nima dovoljenja za obratovanje...

Kar pa zadeva ostale dejavnosti, pravi, da so lanski program v krajevni skupnosti skoraj v celoti uresničili; pa naj bo to na vodovodu, urejanju terena oziroma odvodnjavanja, asfaltiranja in tudi na rednih vzdrževalnih delih.

Predsednik skupščine krajevnih skupnosti Jože Demšar je prepričan, da bodo letos z nadaljevanjem del v dobršni meri razrešili pomanjkanje pitne vode v krajevni skupnosti: »Lani smo v vasi pri cerkvi zgradili vodni zbiralnik in položili okrog 700 metrov novih vodovodnih cevi. S tem smo praktično zagotovili vodo vsem hišam. Ostala nam je pravzaprav samo še ena hiša. Ker smo zgradili pri cerkvi tudi hidrant, smo načrtovano prvo fazo pri urejanju vodovoda na tem območju v celoti končali. Letos nas čaka še nekaj dograditev in investicija v črpalko. Pohvaliti moram krajanje, saj so pri teh delih naredili okrog 1500 prostovoljnih ur. Glede prispevka pa se še nismo dogovorili, ker bomo akcijo sklenili letos. Sicer pa sta nam pri teh delih pomagala tudi Zavarovalna skupnost Triglav in občinska požarna skupnost.«

Slej ko prej bodo morali misliti tudi na dodatna zajetja oziroma razširitev obstoječih na Pečeh, ker je na tem območju zrastle šest novih hiš, vendar za zdaj pomanjkanja vode tu še ne občutijo. Pa tudi sicer v teh sušnih zimskih dneh v Dražgošah vode ne primanjkuje. Pravzaprav imajo vode, tam seveda, kjer si je ne želijo, celo preveč. Zaradi podzemne vode je namreč v naselju na Pečeh ogroženih kakšnih 20 stanovanjskih oziroma gospodarskih objektov.

Jože Demšar

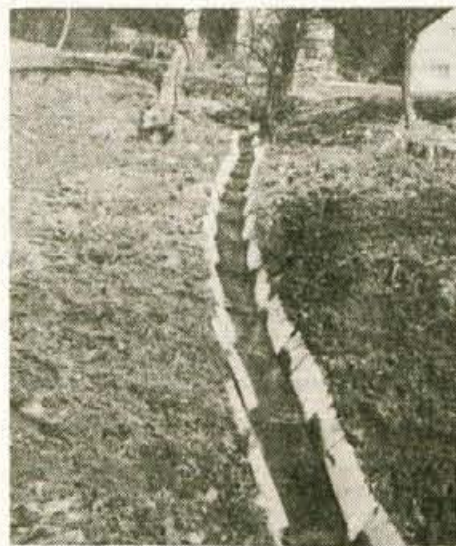
»Lani smo se kar sami lotili sanacije po tako imenovani drugi varianti. Od lastnikov na Pečeh namreč za prvo varianto nismo dobili potrebnih soglasij. Tako smo po zdravi pameti ubrali traso, za katero menimo, da bo pripomogla toliko k odvodnjavanju podzemnih vod, da se bo teren, ki je zdaj drsel in ogrožal poslopja, umiril. Strokovnjaki ne dajejo sicer nobenega zagotovila, vendar vsi skupaj ocenjujemo, da bo morda ta poseg učinkovit,« je razlagal predsednik sveta krajevnih skupnosti Anton Šolar, ko smo si ogledovali teren na Pečeh, kjer so lani položili 230 metrov kanalet in vanje speljali odvečno vodo oziroma izvire. »Ljudje sicer pravijo, da je to odvečno delo, vendar pa bomo letos s temi deli nadaljevali; če bo le denar. Lani nam je pri tej akciji pomagala komunalna skupnost. Sicer pa bo čas pokazal, ali je bil ta ukrep in poseg pravi, ali ne...«

Anton Šolar

Kar zadeva vodo in odvodnjavanje pa je bil lani uresničen še en pomemben del srednjeročnega programa za krajevno skupnost. »Puhovci« so namreč »ukrotili« na najbolj kritičnem odseku hudournik Razpot. Razen tega so tam, kjer so urejali odvodnjavanje, hkrati tudi asfaltirali nekaj cestička. Še posebej pa so uredili postajališče oziroma obračališče avtobusov na Rudnem, kjer so razen tega postavili požarni hidrant. Gasilci na Rudnem pa so že lani začeli obnavljati tudi gasilski dom.

Velika pridobitev za krajevno skupnost pa je bila lani tudi razširitev telefonskega omrežja oziroma pridobitev 20 novih telefonov. Tako je danes krajevna skupnost Dra-

Na Pečeh v Dražgošah so lani zgradili in položili 230 metrov kanalet za odvodnjavanje...

žgoše z okrog 120 gospodinjstvi ena tistih v škofjeloški občini, kjer ima skoraj vsaka hiša tudi telefon. Ob razširitvi centrale je dobil telefon vsakdo, če ga je hotel.

Kar precej dlga pa jih čaka v krajevni skupnosti tudi letos. Nadaljevali bodo z dokončanjem vodovodnega programa in odvodnjavanja. Za naselje pri cerkvi imajo v načrtu izdelavo dokumentacije za ureditev kanalizacije. Upajo tudi, da bo Območna vodna skupnost oziroma Puh nadaljeval z urejanjem potoka Kane na Rudnem in javne razsvetljave se naj bi letos lotili v Dražgošah. Lani so na Rudnem zamenjali 3 svetila, letos naj bi jih v Dražgošah sedem. V vodstvu krajevnih skupnosti pa tudi upajo, da se bo iz sedanje Divje lige v nogometu razvilo športno društvo. Potem bodo prav gotovo poskrbeli tudi za to, da bo vlečnica pozimi lahko obratovala. Kar pa zadeva kulturno dejavnost, jih le-ta ne skrbi, saj zanjo že zdaj skrbi učiteljica Katarina Jelenc.

A. Žalar

Zborovanje škofjeloških radioamaterjev

Prednost izobraževanju članstva

Škofja Loka, 22. januarja - Na današnjem obnem zboru Radio-kluba Škofja Loka so se zbrali člani štirih sekcij iz škofjeloške občine. Ob pregledu dela v lanskem letu so ugotovili, da je bilo glede na finančne možnosti dokaj plodno. Zlasti s prostovoljnimi delom so urejali klubske prostore, kjer bodo letos pripravili več radioamaterskih tečajev.

Člani Radio-kluba Škofja Loka delujejo v sekcijah v Škofji Loki, Zeleznikih, Hotavljah in Žireh. Medtem ko prve tri sekcije dobro delujejo, je radioamaterstvo v Žireh pred nekaj leti zamrlo; ta sekcija ima le še enega aktivnega člana. Klub je lani dobil novo sekcijo v Škofji Loki, ki so jo osnovali radioamaterji v centru slepih.

Škofjeloška sekcija - v njej je 112 članov, od tega jih desetina sodeluje pri društvenem delu - je imela lani precej skrbi za iskanjem novega prostora in preselitvi. V uresničitve te naloge so škofjeloški radioamaterji vložili veliko dela in denarja, pri čemer so jim prišli na pomoč tudi v občinskem odseku za ljudsko obrambo. Člani sekcije so sodelovali pri izvedbi tečaja za operaterje na UKV-postaji v centru slepih in vodili tečaj za konstruktorje v osnovnih šolah. Slednji dejavnosti bodo še naprej posvečali vso pozornost, saj nameravajo iz teh vrst pridobiti mlade tudi za radioamaterstvo. Obnem načrtujejo za letos izvedbo tečaja za operaterje na kratkovalovni postaji in sodelovanje članov na radioamaterskih tekmovanjih.

Sekcija v Zeleznikih, ki povezuje 22 radioamaterjev, je lani urejala nov klubski prostor v stavbi krajevnih skupnosti; to in druge akcije je podprla domača Iskra. Ob vzdrževanju zvez so radioamaterji poskrbeli za predstavitev svoje dejavnosti v šoli. Tam so zbrali 10 tečajnikov za radiotelegrafski tečaj, ki ga bodo sklenili letos. V načrtu imajo še dokončno ureditev klubskega prostora in postavitev nove antene.

Sekcija iz Hotavelj - v njej so štirje aktivni člani in prav toliko občasno sodelujočih članov - se je lani preselila v staro šolo na Malinskem vrhu. Tam še ni končala vseh obnovitvenih del, zato jih bo nadaljevala letos. Dokončati namerava tudi radiotelegrafski tečaj in razširiti članstvo z mlajšimi radioamaterji.

Sekcija v škofjeloškem centru slepih - o njenem delu smo že poročali, je že v prvem letu delovanja opravila veliko nalog. Tudi letos bo veliko skrbi namenila predvsem strokovnemu usposabljanju članstva.

Na obnem zboru so izvolili novo vodstvo kluba. Njegov novi predsednik je postal Jure Vraničar iz Škofje Loke, ki je za Gorenjski glas izjavil: »Obseg radioamaterske dejavnosti tudi v škofjeloški občini omejuje pomanjkanje denarja za posodabljanje opreme. Zato bomo še naprej podpirali razvoj konstruktorstva na šolah in skušali navdušiti čimveč mladih za radioamaterstvo. Med najpomembnejšimi nalogami bo izobraževanje kadrov, prizadevali pa si bomo tudi za uspehe na tekmovanjih.«

S. Saje Jure Vraničar

Položili bodo tire

Blejska Dobrava - Po Soškem koridorju je precej gost železniški promet. Vsak dan tu namreč vozijo trije vlaki z rudo, premogom in drugimi surovinami iz luke Koper za Avstrijo. Zaradi tovrstnih prevozov pa primanjkuje železniških odstavskih tirov za štiriosne železniške vagonne. Zato so delavci Železniškega gradbenega podjetja iz Ljubljane pred kratkim izravnali površine na nekdanji železniški postaji Vintgar na Blejski Dobravi. Tu bodo položili tire za začasno »garažiranje« vagonov. (bb)

Revitalizacija po bifejsko

Čeprav je stari del mesta Kranj lani začel dobivati drugačno podobo, kot smo je bili vajeni (zanemarjene) še pred nekaj leti, bi zaradi tega težko pristali na razmišljanje ali morda celo trditev, da se je v Kranju začelo premikati pri ureditvi revitalizacije starega mestnega dela. Pravzaprav ob lepšanju fasad celo zasrkbljuje tisti del programa obnove, ki se nanaša na novo ustrezno namembnost prostorov v starem delu Kranja. Res je, da smo še večeraj kritično govorili o zanemarjenosti nekaterih, predvsem trgovskih lokalov, in da zdaj že lahko govorimo, da se je ponekod v pritličjih v mestu že marsikaj spremenilo. Vendar pa še vedno ostaja notranjost prvih nadstropij po večini takšna, kot je bila - potrebna predvsem temeljite obnove in rednega vzdrževanja; še posebej pa to velja za ostrejša in podstrehe.

Še bolj kot morda tako imenovani stanovanjski del prvih nadstropij in morebitna takšna ureditev podstrešij pa zasrkbljuje posnemovalska zagretost in zavzetost urejanja in vsebinskega opredeljevanja nekaterih pritličij. Čeprav program revitalizacije dokaj natančno opredeljuje tudi namembnost posameznih objektov v starem delu mesta (pri čemer ne mislimo trditi, da je tako pred leti načrtan in opredeljen program še vedno pravi in najboljši), se vseeno nekako na horuk dogaja nekakšna bifejska obnova starega dela mesta. Ne vem sicer, koliko je pri preurejanju posameznih prostorov v bifeje prisotna in potrebna za dovoljenje strokovna, krajevna in druga presoja, vendar se mi zdi, da je trenutno v starem delu Kranja tovrstnih lokalčkov že kar pravnja merica. Od avtobusne postaje, ki si pravzaprav ne zasluži, da ima to ime, pa do konca Trubarjevega trga, je že prek trideset tovrstnih lokalčkov in le pičla tretjina je takšnih, v katerih se prišlek lahko okrepiča še s čim drugim kot zgolj s kozarčkom...!

A. Žalar

Cesta je spet prevozna - Proti koncu minulega leta smo v Gorenjskem glasu kar trikrat poročali o velikem zemeljskem plazju, ki je odnesel precejšen del ceste med Češnjico in Rovtami v radovljiški občini. Prebivalci Rovt so bili zato pred bližajočo se zimo resno zakrbljeni, da jih bo plaz nenadoma popolnoma odrezal. Pred dnevi pa nam je naš dopisnik Ciril Rozman s Češnjice sporočil, da so delavci Cestnega podjetja Kranj na tem odseku odstranili plaz in uredili odvodnjavanje oziroma kanalizacijo. Precej obsežna in nenačrtovana tudi dokaj zahtevna dela so končali sredi minulega tedna. Ko smo si ob koncu tedna ogledali odsek med Češnjico in Rovtami, smo se prepričali, da bo spomladi treba res položiti samo še asfalt in postaviti primerno zaščitno ograjo. - A. Ž.

DOMAČI ZDRAVNIK

KORUZA

V svežih koruznih pestičih so ugotovili mastna olja, eterična olja, smolo, gumí, neki alkaloid, glikozidno grenčino, čreslovino, saponine, sladkor in rudninske snovi. Iztisnjeno in nerafinirano olje vsebuje med drugim dragoceno linolno in linolensko kislino, nasičene mastne kisline, fitosterine, fitohormone, vitamin E, zaradi česar ni koruzno olje kar navadno, temveč dragoceno dietično olje.

Koruzne brazde in vratovi (laski) zelo pospešujejo izločanje seča, so popolnoma neškodljive, obenem pa zelo učinkovite pri shuševalnih kurah. Treba pa je upoštevati, da se utegne zgoditi, če droga ni popolnoma posušena, da se ta zdravilni učinek naglo izgubi in pride do odvajalnega učinka. Nadalje lahko posušene koruzne brazde uspešno uporabljamo pri srčni vodenici, edemih, boleznih sečil in nagnjenosti k nastajanju kamnov.

Nič manj uspešno ni zdravljenje pri katarju mehurja, vnetju ledvičnega meha, bolezenskem zmanjšanju seča, organskih srčnih boleznih z edemi (oteklinami zaradi nabiranja tekočine v tkivu, pri protinu in revmi).

Čaj iz koruznih brazd pozdravi ledvične kolike in pomaga otrokom in starim ljudem, ki močijo posteljo.

V določenih okoliščinah in pod zdravniško kontrolo je mogoče s koruznimi brazdami zdraviti tudi kapavico (gonorejo).

Čaj iz koruznih brazd se pripravlja tako, da 1 čajno žličko dobro posušene droge prelijemo z 1 skodelico vroče, ne vrele vode, pustimo stati nekaj minut, odcedimo in vzamemo vsake 2 do 3 ure po 1 polno jedilno žlico toplega ali mlačnega neoslajenega čaja.

Ker koruzni škrob zelo nabrekne, je zelo dober za puding. Pridobivajo ga iz zrnja, ki vsebuje veliko maščob. Ti pripravki so zelo dobra dietna jed in imajo pomembno vlogo v prehrani dojenčkov.

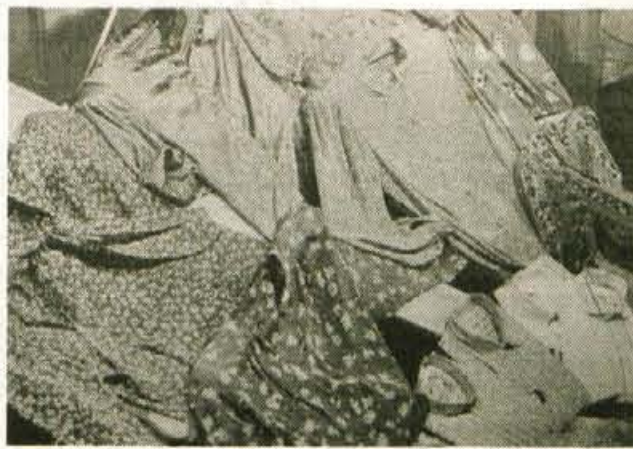
Grozni sladkor pridobivajo iz koruznega škroba in ne iz grozdja, kakor zmotno mislimo.

Uporaba v ljudskem zdravilstvu. Koruzno zrnje namočimo za nekaj ur v ječmenovo vodo (ječmen zavremo v vodi in odcedimo), da se zmehča, nato ga kratko zavremo, zdrobimo v kašo in to kolikor mogoče toplo položimo v obliki obliža na mehur. Bolečine v mehurju bodo prenehale, pomaga pa tudi pri močenju postelje.

Iz mladih rastlin, ki vsebuje veliko sladkorja, se pripravljata sirup, ki zelo pomaga pri kašlju.

Uporaba v kuhinji. Iz koruzne moke oziroma zdroba pripravljajo polento, italijansko narodno jed, projo, tipično balkansko jed, tortillo, špansko oz. latinskoameriško kruhu podobno jed; vse te jedi so zelo kalorične in primerne zlasti za zimске mesece. Zelo priporočljivo je kuhanje, pri čemer pa je treba le-to kar se da skrajšati. Če poparimo koruzno moko z vročo, ne vrelo vodo in počakamo dalj časa, se bodo ohranile znatne množine pomembnega B vitamina. Preostale vitamine lahko dopolnimo, če pripravimo mešano solato.

Moda

Letošnji sejem mode v Ljubljani je iz mode povsem odgnal tako jeans kot safari in se oprjel toplih barv zemlje in naravnih materialov. Najnovejša moda zahteva čisto volno, čisto svilo, bombaž, viskoso ter povsem umirjene, pastelne barve. Naša vodilna konfekcijska hiša MURA iz Murske Sobotice je na sejmu MODA 89 prejela kar dva Ljubljanska zmaja: za žensko in moško konfekcijo. Tokrat vam predstavljamo njene bluze. Iz čiste svile so, za spremembo od drugih pa se že dobe v vseh boljših trgovinah s konfekcijo po Sloveniji.

POSKUSIMO ŠE ME

POLENTA

1 skodelica koruznega zdroba, 2 skodelici vode, sol, 2 žlici olja
Osoljeno vodo zavremo, prilijemo olje in hitro vmešamo koruzni zdrob. Po kratkem mešanju polento pokrijemo s pokrovko in kuhamo na izklopljeni električni plošči še 20 minut. Vročo polento lahko ponudimo za večerjo s kislim mlekom (jogurtom) in kisló smetano. Polenta s kislim mlekom je priljubljena primorska jed.

Vedite: čim dlje polento kuhamo, tem bolj nabrekne.

TORTILLA

280 g koruzne moke, 80 g cele ali črne moke, sol, mleta gorčica ali koriander, 3/4 l vode, olje za peko

Tortille so tradicionalna mehiška jed. Pripravljajo jih z zelenjavno prilogo, s pekočo čili omako in s pirejem iz rdečega aduki fižola. V skledi zmešamo fino mleto koruzno in celo moko s soljo in mleto gorčico.

Med mešanjem prilivamo vodo in napravimo gosto tekočo testo. Pustimo ga eno uro, da se uleži.

Tortille tenko spečemo kot palačinke v malo naoljeni teflonski ponvi. Ponudimo tople, nadevane z izbrano prilogo.

PRAV JE, DA VEMO

CELULOZA

Celuloza je neprebavljiv ogljikov hidrat. Nahaja se v zelenjavi, sadju in žitaricah. Prebavne organe spodbuja k delovanju in daje občutek sitosti. Za občutljiva in bolna prebavila pa je pretežka.

Prebavljive ogljikove hidrate porabi naše telo za tvorbo toplote in mišične energije, ki je mora biti največ tega izvora. Ustvari pa si tudi majhno zalogo glikogena v mišicah in jetrih ter glukoze v krvi in medcelični tekočini. Vsa zaloga ogljikovih hidratov v organizmu znaša 370 g. Padeč krvnega sladkorja občutimo kot zmanjšano delovno zmogljivost in slabost. Krvni sladkor (glukoza) je nujno potreben za pravilno delovanje živčevja. Ob pomanjkanju glukoze oslabi centralno živčevje, slabost pa se stopnjuje do nezavesti.

Rezerva ogljikovih hidratov v organizmu je majhna, zato se pri telesnem delu hitro porabi. Če jih v hrani ni dovolj, spreminja telo maščobe in beljakovine v energijo. Pri takem stradanju se porabi ves glikogen iz jeter, ki postanejo neodporna proti bakterijam in strupom. To je lahko usodno za ves organizem. Zato ogljikovih hidratov ne sme manjkati niti v najstrožji dieti.

Glukoza je najbolj potrebna srčni mišici. Zdravemu srcu kratkotrajno pomanjkanje sladkorja v krvi ne škoduje, ker ima svojo rezervo glikogena. Usodno pa je lahko pri oslabilnem srcu, kjer je zaloga mišičnega glikogena premajhna.

Presnovo ogljikovih hidratov uravnava vitamin B1, zato ga v hrani ne sme primanjkovati (vitamin B1 najdemo v kvasu, žitnih ka-leh, črni pšenični in rženi moki, v soji, mesu, ribah, mleku in mlečnih izdelkih).

Ogljikovi hidrati naj dajejo 40 do 60 odstotkov dnevno potrebne energije. Prevladuje naj škrob, sladkorja naj bo malo. Preveč ogljikovih hidratov povzroča debelost.

O IDEJI SO REKLI

Sveta ne premikajo lokomotive, marveč ideje.	Hugo
Novo ideje so največkrat otroci starih misli.	Bergson
Velika ideja brez etike ni nobena ideja.	Juš Kozak

POSKRBIMO ZA LONČNICE

Ob slabi osvetlitvi pozimi zgubi purpurno rdeča setkresija (po domače ji nekateri pravijo kar rdeči zimzelen) skoraj vso svojo lepo barvo listov in postane domala zelena.

Setkresija sodi v tisto družino kakor naša znana tradeskancija. V nasprotju z njo pa zahteva mnogo svetlobe, da ostanejo listi obarvani. Zato ji tudi pozimi postavimo na najsvetlejši prostor, ki ga imamo. Tudi glede temperature je zahtevnejša od tradeskancije. Najlepše uspeva med 16 in 18 stopinjami C. Višje temperature ji tudi ne škodujejo. Ob tem pa potrebuje veliko vode.

ureja DANICA DOLENC

Likovni krožek
NINA KBIČAL 5.4
OŠ. PETER KAVČE ŠKOFJA LOKA

REZERVIRANO ZA ZVEZDE

Pred nekaj dnevi sem dobila sliko s podpisom Michaela Brandona, Dempseyja iz nadaljevanja Dempsey in Makepeace. Si lahko predstavljate, kako sem bila vesela, saj se že pozabila, da sem mu sploh pisala! Ob tem pa sem se spomnila, da bi morda tudi vi radi pisali vašemu idolu, pa ne veste, kako naj to storite.

Pismo naj bo kratko in jasno, pisava čitljiva. Svoj naslov napišite s tiskanimi črkami. Sicer pa gre takole po vrsti:

vaš naslov
Hello Madonna (ali kdo drug)
I'd like you to send me your photo with signature. Best wishes with love, (vaš podpis)

No, to pismo je res zelo kratko, če pa želite, pa lahko še kaj dodate. Vendar je zelo malo zvezdnikov, ki berejo pisma svojih oboževalcev. Pa še to: najbolje bo, če kupite letalsko pismo, ki ga dobite na pošti. Tam kupite tudi znamko za državo, v katero boste pisali, ne pozabite pa priložiti kupona za odgovor. Tudi tega imajo na pošti. Če ga ne bo, ne upajte na odgovor. Veliko sreče!

Zdaj pa še nekaj besed o 27-letni Sandri (rodila se je 18. maja 1962 v Saarbrückenju). Kariero je začela že zelo zgodaj. Leta 1974 je posnela svojo prvo pesem Andy Mein Freund, deset let pozneje pa Japan ist Weit. Šele z naslednjo pesmijo, Maria Magdalena, pa je odmevala po svetu. Isto leto je dosegla uspeh še s skladbico In the heat of the night, ki so ji sledile uspešnice: Little girl, Innocent love, HIIIIIIHII, Lorean, Midnight man, Everlasting love, Stop for a minute, Heaven can wait, Secret land. Njene plošče so: 1985 The long play, 1986 Mirrors, 1987 Ten on one in 1988 Into a secret land.

Naj še povem, da se je Sandra 7. januarja 1988 poročila z Michaelom Cretujem. Prilagam tudi njen naslov.

Sandra,
c/o Virgin, Herzogstrasse 64,
8000 Muenchen 40
W. Germany
Čao,

Marjeta

ureja HELENA JELOVČAN

Prva nagrada z natečaja

Zmaga mrtvega bataljona

15. december 1943

»Danes je nastopil hud mraz. Čeprav je bilo pred nekaj dnevi še dokaj toplo za zimski čas, se je sedaj na hitro precej ohladilo. Peš smo hodili dva dni. Spali nismo skoraj nič. Večino ranjencev smo pustili v vasi, da se bodo tam do konca pozdravili. Od zadnjega spopada je bilo kar precej ranjencev, zato sem imela ogromno dela, a mi ni bilo težko. Bolniška sestra mora biti pač na vse pripravljena. No, sedaj počivamo v Lovčevem hotelu na Goreljku na Pokljuki. Vsi upamo, da bomo tu vsaj nekaj časa na varnem.

Veš, dnevnik, tega ti ne smem pozabiti povedati. Včeraj mi je kurir prinesel Juretovo pošto. Če bo vse po sreči, se bova jutri videla. Uh, komaj čakam. Ura je 11.30. Poskušala bom zaspati za kakšno urico.

Zaspala sem le za nekaj minut, ker so nas prebudili strelji. Obkoljeni smo. Ranjencev je vse več. Imela sem ogromno dela. Trenutno ležim za nekim velikim grmovjem. Nekaj minut moram počakati, ker je tako ukazal naš poveljnik, ki je edini z nami. Drugi so v ručunčevi vili. Samo še trije smo. Mene je strah! Kmalu bo treba teči. Če se nam posreči, smo rešeni, drugače... Joj, moj ljubi dnevnik, upaj in moli, da nam bo uspelo. Kaj bi dala, da bi lahko videla Jureta. Sedaj bomo šli. Nimam časa, da bi ti še napisala, kar sem ti...»

S tem se konča dnevnik Urše Hrovat, bolničarke z Jesenic, ki je izgubila življenje v tem boju. Dnevnik je našel Jure, njen fant, čez nekaj dni. Ta Jure je bil moj stari ata. Dnevnik sem našla na podstrešju v stari skrini. Ko sem mu ga pokazala, je planil v jok, nato pa mi je povedal še veliko o Urši.

Njemu so povedali, da je truplo ležalo le nekaj metrov od dnevnika. To pomeni, da jo je od zadnjega nedokončanega stavka čakalo le še nekaj trenutkov življenja. Bila je ena od mnogih žrtev v tem boju.

Barbara Rakovec, 8. b. r. OŠ Staneta Žagarja Lipnica

KDO GRE Z NAMI

Na pomladansko Glasovo turo po Sloveniji bomo povabili tudi nekatere od vas, mladih dopisnikov. Da se ne bi pretirano ubadali z mislijo, kako najbolj pravično deliti sedeže v avtobusu med številna vaša imena, bomo žrebali. Vsak mesec bomo izžrebali enega, ki bo s svojim spisom, pesmijo, šalo, risbo sodeloval v naši rubriki. Septembrski izžrebani Alenki Krt se je novembra pridružila Lavra Špič in decembra Tamara Završnik. Kdo bo četrti? Pišite in rišite čim več in čim bolj, da boste prišli na časopisno stran, v poštev za žrebanje!

Iz Šolskih Klopí

Bili smo v knjižnici

Danes smo šli s tovarišico v knjižnico. Na policah sem zagledal veliko knjig. Nekatero knjigo sem si od blizu ogledal. Knjigo z naslovom Dolga pot pa sem si izbral za domov. Z veseljem jo bom prebral. Na vsako knjigo je treba paziti, še posebej, če je izposojena.

Tomaž Oblak, 2. b. r. OŠ
Janka in Stanka Mlakarja
Senčur

Muca popotnica

Se peljala muca je v mesto, da kupila bi veliko presto. Pa prehitel jo je miškon, ki najel je avton.

Potem odšla je na peron, da bi uvela avioovagon. A čakala je zaman, saj vlak odpeljal je drugam.

Potem najela je še taksi in peljala se je v mesto Makst.

Tam kupila je balon in se odpravila v London. Tu bilo je lepo mesto, zato kupila je še presto.

Irena Špenko, OŠ Davorina
Jenka Cerklje

Počitnice

Zimskih počitnic se ne veselim, ker mi bo dolgčas. Snega še ni. Zato se ne bom mogla smučati. Sankatati pa se tako ne morem, ker imam polomljene sanke.

Petra, 4. c. OŠ Cvetka
Golarja Škofja Loka

Smova z zobam

(v blejskem narečju)

Letas med počitnicam je bvo, k mej prov nagravn 'n zob začeu bolet. Nejl sm se bavu, da bom h dohtarju mogu pa da mn ga bo vn upulu. Zato sm kr čakov, da me bo nehov, čeprov mn obene rcnije niso prov nč nucale, še bl me j boleu. U pondelk sm le tkaj koraze škp spravu, da sm šu h zobozdraunik, sej me j boleu že preke ušesam prov do če.

Dohtarca je bva prov fest prjazna in mn ni nč pliva, le vukno mn je zrvtova, tok da me j koj jenov kluvat po čelust. K sm tok dobr opravu, sm pa še mav po stacunah šu, da b s kej lepga kupu.

U železnin sm omerkov prov 'no močno žnoro, k b bva dobra za moj eroplan, k sm ga glih škp dajav. Sam, k sm pa za ceno prašov, me j pa koj mniv, tkaj dnarja nism imu.

Poj sm pa sam pr seb reku, da mam dovel dnarja za kašne svahkarije, sm pa h šmono šu. Tm sm prov 'n fajm sladoled kupu pa še 'no uliko čokolado z lešnje. Skor do Rčice sm se basov pa prov fletn sm se imu, k se mn je pa 'na nasreča nardiva: 'n lešnk je biu še z upino u čokolad in jest sm prov u to upino ugriznu. Tist zob, k mn ga je dohtarca tok dobr uštimova, se mn je zdej čist vzomu, poj sm ga pa kr u grabn plunu, doma sm pa reku, da so mn ga na ambulant uplii.

Udrugo, če me bo še kdej po zobeh bolev, bom pa kr s čokolado taprv probov.

Boštjan Šolar, 8. c. r. OŠ prof. dr. Josipa Plemlja Bled

Zimske počitnice po taborniško

Domove zamenja koč, starše nadomestijo vodniki

Jošt, 19. januarja - Med našim obiskom v taborniški koči odreda Albin Drolc na Puščavi smo spoznali, kako preživljajo počitnice udeleženci letošnjega zimovanja iz te kranjske taborniške organizacije. Svoje vtise bodo sicer opisovali staršem in znanec ob vrtni domov že pred objavo te reportaže, a vendar naj vsem drugim predstavimo zanimive dejavnosti, ki pomenijo uk za življenje v naravi in obenem razvedrilo v njej!

Ozka steza se spušča od cerkve na Joštu po jugovzhodnem pobočju skozi gozd in v nekaj minutah doseže malo ravnico, kjer je stala nekdanja meznarija na Puščavi. Tam so si taborniki odreda Albin Drolc iz Stražišča pri Kranju uredili 1976. leta lično koč. V njej preživijo prenekateri dan leta ob različnih taborniških dejavnostih. V prvem tednu počitnic so pripeljali svoje člane na zimovanje.

Ura je že davno odbila poldan, ko smo se spustili h koči. Okoli nje ni bilo nikogar in tudi iz notranjosti ni bilo slišati glasov. Na vratih smo se srečali s kuharjem Matjažem Fabjanom. Obetal si je skorajšnjo vrnitev tabornikov s pohoda zaradi časa za kosilo. In res smo na poti kmalu uzrli najprej skupino mlajših in zatem še skupino starejših tabornikov. Niso kazali posebne utrujenosti, čeprav so se vrnili s Planice. Zrak in hoja sta očitno bolj vplivala na njihov tek, tako da so žlice pridno pozvnanje po krožnikih z dišečo hrano. Mi pa smo se med kosilom zapletli v pogovor z vodstvom o delu njihove organizacije.

Taborništvo v Stražišču ne bo zamrlo

Taborniški odred Albin Drolc, ki deluje že četrto stoletja, združuje sedaj okoli 150 članov, od teh približno pol iz krajevne skupnosti Stražišče in prav toliko iz delovne organizacije Sava. Med njimi je 30 medvedkov in čebelic do 12. leta starosti in 20 tabornikov in tabornice do 18. leta starosti. Prvi se sestajajo vsak tork v stražiški osnovni šoli Lucijan Seljak, drugi pa se zbirajo v klubski sobi v domu TVD Partizan. Čeprav je odredovo delo v preteklosti nekoliko zamrlo, je tabornikom uspelo pred dvema letoma oživiti dejavnost. Pridružili so se jim novi, mladi člani, od katerih si še veliko obetajo.

»Lansko jesen smo se z najmlajšimi udeležili Veselih srečanj medvedkov in čebelic na Ptuj«, je začel opisovati program dela v novi taborniški sezoni Izток Podobnik, načelnik odreda, pa naštel: »Novembra lani smo na Joštu pripravili večdnevni seminar za vodnike, razen tega pa smo se udeležili z dvema ekipama občinske taborniške akcije Ilegalec in lokostrelskega tekovanja v organizaciji Kokrškega odreda. Po zimovanju imamo v načrtu udeležbo več tabornikov na vodniškem tečaju v organizaciji ZTO Kranj. Prihodnji mesec se bomo začeli pripravljati tudi za taborniška tekovanja, ki se bodo začela spomladi z odredovimi mnogoboji in sklenila s Slovenskim taborniškim partizanskim mnogobojem. Polej bodo na vrsti priprave na letovanja, saj letos predvidevamo večjo udeležbo tabornikov in delavcev Save.«

Ob taborniškem delu so lani v odredu marsikaj postorili pri prenovi objektov za taborjenje. V Fažani so s pomočjo Save prenovili kuhinjo, jedilnico, sanitarije in kanalizacijo. V taborniški koči na Joštu so posodobili kuhinjo in ležišča za 30 oseb.

Zanimivo in koristno zimovanje

Program letošnjega zimovanja so morali prilagoditi vremenskim razmeram. Tudi tokrat niso mogli postaviti svoje vlečnice in izvesti smučarskega tečaja. Kljub pomanjkanju snega pa 15 medvedkov in čebelicam ter 5 tabornikom in tabornicam ni utegnoli postati dolgčas. Njihovih 6 klubskih tovarišev iz vodstva zimovanja je vsak dan pripravilo zanje kaj zanimivega, saj se mora tabornik v naravi veliko naučiti.

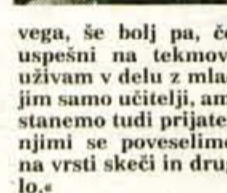
Prvi dan zimovanja, 16. januarja, so se taborniki podali na Mohor. Drugi dan so se v bližini

Postavljanje ognja je osnovna taborniška veščina

koče spoznali z osnovno taborniško veščino, postavljanjem in kurjenjem ognjev, poleg pa so se razgibali ob premagovanju ovir; oboje jim bo prišlo prav na taborniških tekovanjih. Tretji dan so se razvedrili ob zanimivi taborniški igri, lovu na lisico, med katero so iskali skritega tovariša v gozdu in vmes reševali naloge iz programa taborniških tekovanj. Še bolj veselo je bilo zvečer, ko so se nasmejali raznim skečem, v katerih ni manjkalo duhovitosti. Na dan našega obiska so mlajši odšli na pohod, starejši pa so se urili v postavljanju ognjev in orientaciji na določeni trasi.

»Mladi so nam hvaležni za vse, kar jih naučimo«, je ocenil vodnik Tomo Rjavec, ki že osmič so deluje pri zimovanju otrok, in dodal: »Nam je v zadovoljstvo, da jim pokažemo kaj zanimivega, še bolj pa, če so potem uspešni na tekovanjih. Sam uživam v delu z mladimi; nisimo jim samo učitelji, ampak jim postanemo tudi prijatelji. Skupaj z njimi se poveselimo, kadar so na vrsti skeči in drugo razvedrilo.«

Pohodi v naravo nadomestijo smučanje, kadar ni snega na zimovanju

Pohodi v naravo nadomestijo smučanje, kadar ni snega na zimovanju

Zadovoljni tudi varovanci

Besede prejšnjih sogovornikov so potrdili še drugi člani vodstva zimovanja. Jože Derlink, ki je že dve desetletji povezan s taborništvom, je med drugim opozoril na veliko zanimanje mladih za takšno preživljanje počitnic. Kot je dejal, bi bilo udeležencev zimovanja še več, če bi dom lahko sprejel več obiskovalcev. Vodnik tabornikov Jelenko Plešec je zaupal, da ga na zimovanja privlači poleg bivanja v naravi tudi tovarišstvo v družbi vodnikov. Načelnik tabornikov Janko Urbanc pa je izrazil presenečenje nad sposobnostmi mladih in poudaril, da taborniško znanje ne bo odveč za naloge v življenju.

In kaj so menili o zimovanju varovanci vodnikov? Zapisali smo si dve njihovi izjavi, od ka-

terih se verjetno ne bi dosti razlikovale druge.

Larisa Merdjađi, učenka 5. razreda iz Kranja: »Lansko poletje sem se pridružila tabornikom na letovanju v Fažani, tokrat pa sem prvič na zimovanju. Niti staršev ne pogrešam, tako prijetno je tukaj. Našla sem nove prijateljice in se naučila marsikaj o taborništvu. Ker rada hodim na izlete, so to zame prav lepe počitnice. Gotovo bom še sodelovala v taborniški organizaciji in se udeležila počitniških taborov!«

Blaž Kristan, učenec 6. razreda iz Stražišča: »Ni mi žal, da me je starejši brat pred petimi leti navdušil za taborništvo. Letos sem že drugič na zimovanju. Škoda je, da ni snega, a je v naravi vseeno lepo. Do-

ma bi samo zapravil čas, medtem ko ga tu koristno preživljam. Pripravljamo se za taborniška tekovanja, vseh pa mi je tudi, kadar se zberemo ob ognju, zapojemo pesmi in pokramljamo s prijatelji.«

Na dan našega srečanja s taborniki so v koči na Joštu pripravili ugankarski večer. Naslednji dan jih je čakal pogovor s kranjskim borcec, za soboto, zadnji dan zimovanja pa so načrtovali predavanje o zgodovini taborništva in test iz taborniškega znanja. Seveda za sklep akcije je ni manjkalo tovariški večer ob tabornem ognju s slovesno podelitvijo priznanj za osvojene taborniške veščine in zvezde. Kot so družno priznali taborniki, bi še kar ostali na Joštu, a so za drugi teden počitnic povabili v goste tabornike iz pobratene organizacije v Dobovi.

Besedilo in slike: Stojan Saje

Polenškova Sonja in Bojan dajeta dom štirim ptičkom brez gnezd

Tudi rejenci ju kličejo mami in ati

Poljane, 22. januarja - Sonja iz Suše in Bojan iz Volake sta se poročila pred štirinajstimi leti. Skupno streho sta najprej našla kot podnajemnika v tuji hiši, kasneje sta v spodnji vrsti novega naselja v Predmostu pri Poljanah začela spletati lasten dom. Vselila sta se pred osmimi leti, ko je bilo njunemu prvorojencu Borutu pet let, hčerki Brigiti pa le eno. Tedaj v Poljanah še ni bilo vrta. Kdo bo bedel nad malo Brigito, ko bosta v službi...

Tako se začena rejniško poglavje v življenju Sonje (33) in Bojana (36) Polenšek iz Predmosta. Priznava, da sta stopila vanj bolj iz lastne nuje kot ne vem kakšne velike ljubezni in sočutja do zapuščenih in zane-marjenih otrok.

»Gotovo je, da moraš imeti otroke rad,« pravi Bojan. »Majhnega otroka res ni težko imeti rad, najsi bo tvoj ali ne. Vsak je lep. Ko skrbiš zanj, ga hraniš, oblačiš, tolažiš, postane tvoj...«

»Avgusta smo se selili v novo hišo, septembra sem ostala doma, se zaposlila kot rejnica. V centru za socialno delo v Šiški sem rekla, da bi rada tri zdrave otroke. Ker jih takrat ravno niso imeli, sem sprejela duševno prizadeto Urško. Pet let je bila pri nas, potem so jo dali v zavod na Igu. Ob Urški je nekaj časa rasel tudi prizadeti deček iz Škofje Loke. Za njim so prišli v hišo trije otroci, brat in sestrica, katerih starša sta se ločila. Zdaj so že šesto leto pri nas.«

Višina rejnine z nagrado za delo, ki znaša približno polovico rejnine, je po oktobrski uskladitvi 414.891 dinarjev za otroka do enega leta starosti, 348.730 dinarjev za otroka od enega do šest let, 392.830 dinarjev za otroka od sedem do trinajst let in 458.990 dinarjev za otroka, starejšega od štirinajst let.

Kako morejo starši otroke kar pustiti?

»Ljudje smo različni,« prou-darno odvrne Bojan.

Ni bilo hudo breme ob prizadeti Urški spravičiti v red še tri zdrave malčke, paziti, da doma-ča dva ne bosta prikrajšana?

»Ja, v začetku, kakšne pol leta, je bilo res težko. Novinci so bili zelo neurejeni, med seboj so se sovražili, topli, pulili vsako stvar drug drugemu iz rok, vse je bilo njihovo. Veliko se je bilo treba ukvarjati z njimi, da so se umirili, privzeli naš način življenja.«

Gotovo je bilo najteže z Janezom, ki je imel tedaj skoraj štiri leta in je ločitev od matere najbolj čutil? Bernardi je bilo komaj dve, Minki eno leto.

»Mlajši otrok se lažje vraste v novo okolje, družino, najlažje pozabi, kar je bilo prej. Kadar mati pride obiskat svoje tri otroke, sta dekleti povsem ravnodušni, medtem ko Janezu le ni vseeno,« pravi Sonja.

Pa mati večkrat pride?

»Ne pogosto, nekajkrat na leto. Živi novo življenje z drugim moškim, z njim ima otroka...«

Pol odstotka slovenskih otrok, starih do 18 let, je v rejni. Ni glavni vzrok ta, da bi starši zaradi revščine ne mogli skrbeti zanje, ampak so to predvsem vzgojno zane-marjeni otroci. Kar 14 odstotkov mater rejencev je, denimo, kroničnih alkoholičark, očetov pa kar petina. Stiki med otroki v rejni in starši so pri polovici otrok zelo redki (enkrat na leto), osemnajst odstotkov staršev se za svoje otroke sploh ne zanima.

Kljub temu ste trem rejencem dodali še enega, triletno Suzano?

»Res je, vendar le zato, ker jo imamo samo začasno. Mamica, s katero sta zelo povezani in jo obiskuje vsak teden, se ločuje. Ko se bo ustalila, uredila lastno stanovanje, bo prišla po hčerki-co.«

Za rejnika najbrž ni dovolj samo dobro srce. To je tudi velika odgovornost za vzgojo, za to, da se rejenci izšolajo, usposobijo za poklic in življenje. Kako vam to uspeva?

»Zaenkrat kar v redu, čeprav so otroci v šoli povprečni. Posebej Janezu in Bernardi je treba veliko pomagati pri učenju,« je povedala Sonja.

Nova hiša je prostorna, lepo urejena. V kuhinji, kjer se pogovarjamo, je prijetno domače. Družinsko fotografijo posnamem za kuhinjsko mizo. Kje vseh šestero otrok spi, me zanima.

»Borut spi v dnevni sobi, Janez ima svojo sobo, dekleta pa so skupaj.«

Kako jemljete svoja otroke, kako rejence, kako se otroci razumejo med seboj?

»Razlik ne delava,« pove Bojan. »Če bi najina imela prednost, bi se prevzela, rejenci bi bili prizadeti. Tudi med otroci ni kakšnih nevoščljivosti, kregov, očitkov, ti pa nisi naš. Posebej punce se zelo lepo ujema.«

Kako vas kličejo?

»Za vse sva ati in mami.«

Od leta 1975 je rejništvo lahko poklic. Rejnice, ki se odločijo zanj, morajo imeti v rejni tri zdrave otroke ali dva lažje duševno ali telesno prizadeta ali enega težko prizadetega. Socialno skrbstvo plačuje za rejnice prispevke za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, zdravstveno zavarovanje in druge prispevke.

Dobivate razen rejnine še kakšno družbeno pomoč?

»Ne. Prejšnje leto nam je krajevni Rdeči križ pomagal pri nakupu bund za otroke.«

Kaj pa dopust, izleti?

Polovica rejnic v Sloveniji ima osnovno šolo, tretjina je ni uspešno končala. Dve tretjini je starih med 41 in 60 let, to je kar dobrih deset let več, kot so stare matere rejencev. Sonja Polenšek na vsakoletnih srečanjih rejnic ljubljanskih občin ugotavlja, da je večina rejnic starejših kmečkih žensk, ki so jim lastni otroci že odrasli.

»Na izlete hodimo, predvsem peš, tudi na morje gremo skoraj vsako leto. Prejšnja leta smo hodili prek centra za socialno delo, lani smo bili prek podjetja. Kakšnih posebnih zabav, konjčkov si ne moremo privoščiti. Ni časa in ne denarja.«

Čeprav je Sonja že pred dvema letoma, ko se je vrnila v to-

Osemglava Polenškova družina

Bodo torej otroci ostali pri vas?

»Ne veva,« odgovarja Bojan.

»Upava, da bodo, to bi bilo zanje najbolje. Lani je že kazalo, da jih bo mati vzela k sebi. Nisva se strinjala, da bi jih vzela kar tako, naenkrat. Otroci so jo premalo spoznali, imeli radi. Če povem po pravici, sva se tega bala tudi zato, ker sva se na otroke navezala, ker so postali naši. Zdaj je vse tiho, upava, da bodo ostali. Sicer pa otroci, najsi bo domači ali rejenci, tako ali tako grede, ko končajo šolo.«

Torej denar, ki ga dobivate za rejence, ni najpomembnejši?

»Sploh ne, celo vse manj. Pred osmimi leti sem res sprejela status rejnice zato, da sem lahko ostala doma in skrbela tudi za svoja otroke,« je prepričljiva Sonja. »Denarja ni toliko, da bi se mi splačalo ostati rejnica. Pred dvema letoma sem se spet zaposlila v Termiki v Poljanah. Ni šlo drugače. Otroci so toliko zrasli, da so šli v šolo in ko so odprli še vrtec, problema z varstvom ni bilo več.«

Kako živite?

»Povprečno,« odgovarja Sonja. »Za hvaliti ni, za tarnati tudi ne. Saj sami veste, kako je vse drago. Še dobro, da je hiša že narejena.«

varna, pustila status rejnice - Bojan je zaposlen v žirovskem Kladivarju - niti ne pomisli, da bi zaradi tega ptičke, ki jim rodni starši niso spleli toplih gnezd, odslovila. Rada jih imata. To se vidi tudi na rejencih. Ko sem prišla, so bile deklice zunaj, na soncu. Zaman bi ugibala, katera je ali katera ni domača. Vse enako skrbno urejene, enako prikupno sramežljive. Škoda, da se vsi otroci ne rode v toplih gnezdih, pravim staršem, da morajo pretrpeti toliko duševnih stisk, preden jih dosežejo. Žal pa nikoli ne vsi.

H. Jelovčan

TOVARNA POHIŠTVA AJDOVSCINA

V SALONU POHIŠTVA V PRIZIDKU VEČNAMENSKE DVORANE PPC GORENJSKI SEJEM KRANJ LIPA POHIŠTVO

ZA PRIJETNO POČUTJE V VAŠEM DOMU

Dirkalni konjiči na dražbi

Konj ni maček v žaklju

Brdo, 21. januarja - Za javno dražbo dirkalnih konj Rejnega centra Brdo se nikdar ni bilo toliko zanimanja kot letos. Vendar se na konjskih dražbah takoj po izklicu cen običajno zelo malo kupi, ampak interesi sežejo v žep šele po temeljtem premisleku in posvetovanjih.

To je bila sicer že četrta javna dražba na Brdu, vendar tolikšnega zanimanja kot letos še ni bilo nikdar. Na sami dražbi niso nič prodali, ker konj le ni poceni in nihče ne želi kupiti mačka v žaklju, so pa bile izrečene mnoge želje po ponovnem snidenju in razgovoru z vodjem dražbe Ludvikom Zvonarjem, ki je hkrati novi šef Servisa za protokolarne storitve izvršnega sveta slovenske skupščine, ki ima sedež na Brdu in upravlja z vsemi slovenskimi protokolarnimi objekti. Ludvik Zvonar je bil po dražbi tudi glede možnosti prodaje optimist, sicer pa tudi za konje veljavna stroga pravila dražbe, predvsem to, da konj sploh ne sme biti prodan ceneje od izklicne cene na dražbi. V soboto so kupcem ponudili Libera B, enega najboljših dirkalnih konj, rojenega leta 1986, za 13 milijonov dinarjev, dve leti starejšega Sava B za 8 milijonov dinarjev in dveletnika Atlanta B za 18 milijonov dinarjev. Brez javno povedane izklicne cene in pod posebnimi pogoji zaradi izjemne vrednosti pa sta bila ponujena še ameriška kobila Kverula in enoletni žrebiček Edo B, od katerega se veliko pričakuje.

»Konjeništvu, vključno z rejo, je ena od 37 dejavnosti, s katerimi se ukvarja naš servis in katerih cilj je doseči čim višjo raven samofinanciranja. Proračun je samo z manjšim delom še udeležen pri objektih, ki še niso po-

vsem odprti za javnost in eden takšnih je Brdo. Mogoče se kdo sprašuje, zakaj je bilo na letošnji dražbi malo konj. Zato, ker se plemenske kobile prodajajo izjemno, drugače, saj breje kobile dajemo v najem kmetom in drugim rejcem, ki imajo za to

Žrebiček Edo B pred udeleženci sobotne dražbe kasaških konj na Brdu. - Foto: G. Šinik

pogoje in morajo našemu rejne- mu centru vrniti dva žrebička ženskega spola oziroma tudi moškega, če sta oba žrebička moška in vzamemo drugega. Skrbimo za selekcijsko službo in rejcem omogočamo brezplačen pristup. S tem se skuša naš center odpirati in vključevati v slovensko in jugoslovansko kobjerejo. Skupaj z Biotehniško fakulteto načrtujemo že letos umetno osemenje semenom. Za to dejavnost nastaja pri nas veterinarsko središče. Sploh je naša

želja uvedba enotne selekcijske službe v Sloveniji in sodelovanje z zasebno rejo, ki ima na področju kasaštva najdaljšo tradicijo v Ljutomeru. Če bomo hoteli slediti svetu, je nujen uvoz določenega števila pristupnih kobil s kakovostnimi kilometrskimi časi (pod 1, 15). Od kod denar. Vidimo ga v prirejanju kakovostnih tekmovalj in v stavih, kot to delajo na Švedskem, Danskem, v ZRN in drugih državah,» je povedal Ludvik Zvonar.

J. Košnjek

Po sledi dobrotelne akcije za Koširjeve sirote iz Jazbin

Bralci prispevali 760 tisočakov

Poljane, 22. januarja - V Gorenjskem glasu smo 10. januarja pisali o dobrodelni akciji v krajevni skupnosti Poljane za Koširjevo družino iz Jazbin. V Poljanah so zanjo zbrali okroglo devet milijonov dinarjev, s katerimi so kupili postelje in posteljno opremo za tri otroke ter strešno opeko. Tedaj smo pozvali tudi bralce, naj, če morejo, sodelujejo v akciji poljanskega Rdečega križa. Kakšen je bil odziv, nam je povedala predsednica RK Majda Debeljak.

»Presenečena sem, saj nisem verjela, da se bodo tudi ljudje od drugod odzvali vašemu klicu na pomoč. Dosegli smo na žiro račun krajevene organizacije Rdečega križa prejeti 760 tisoč dinarjev. Če bo denarja dovolj - nekaj bi ga še rabili - bomo Koširjevim kupili topli pod za hišo, če prispevkov ne bo več, bomo materi Štefki izročili denar.«

Denarno pomoč za Koširjeve iz Jazbin so poslali: Jerneja Jeršin, Kranj, 50.000 dinarjev, Tilka Mrak, Podobenno, 50.000 dinarjev, Cecilija Uranič, Zeje-Komenda, 10.000 dinarjev, Andreja in Slavko Kavčič, Senčur, 50.000 dinarjev, družina Kolman, Zirovnica, 200.000 dinarjev, družina Habjan, Selca, 150.000 dinarjev, S.J., Jesenice 100.000 dinarjev, Lokinvest Škofja Loka, 150.000 dinarjev. Čestitamo in se zahvaljujemo!

Žiro račun št. 51510-678-94729 je torej še odprt.

Majda Debeljak je še povedala, da so Koširjevim prejšnjo soboto izročili postelje in opremo za otroke. Postelje je izdelal Joža Rant iz Hotovlje. Za material, razen

lesa, in delo je računala le 340 tisočakov. Te dni bodo Koširjevim peljali še strešno opeko.

H. Jelovčan

Najstarejši kražani Bleda gostje Park hotela

Dajmo letom življenje in leta življenju

Bled, 19. januarja - V četrtek pozno popoldne so se v Kavarni Park hotela na Bledu zbrali na tretjem tradicionalnem srečanju najstarejši Bledci in Blejčani - prijatelji, kot jih uvodoma prijazno nagovorila predsednica koordinacijskega odbora za delo z ostarelimi kražani pri krajevni konferenci socialistične zveze in tajnica krajevene konference SZDL Anica Svetina. Bili so gostje 170-članskega kolektiva Park hotela, ki jih je tokrat povabil medse v Kavarno. To je bilo eno tistih prijetnih in nepozabnih srečanj nad 75 let starih kražanov, ki so ga številni med njimi že težko pričakovali in se ga veselili.

Anica Svetina jih je na začetku nagovorila: »Dajmo letom življenje in leta življenju.« Takšnih najstarejših, nad 75 let starih Blejcev in Blejčanov je v krajevni skupnosti Bled 280. Kar dve tretjini je žensk, med vsemi pa je najstarejša 96-letna Frančiška Sušnik, ki živi v Domu Janka Benedika. Starosta med moškimi pa je Martin Perc, ki bo letos oktobra praznoval 90. rojstni dan. Sicer pa je med vsemi kar deset devetdesetletnikov, rojenih v prejšnjem stoletju.

Cepprav imajo v svojem programu sodelovanje z najstarejšimi in najrazličnejše dejavnosti ž njimi v krajevni skupnosti v krajevni organizaciji Rdečega križa in Društvu upokojencev, pa tudi v krajevni organizaciji ZZB NOV, so se v krajevni konferenci Socialistične zveze pred tremi leti prvič odločili tudi za skupno srečanje.

Anica Svetina

Mnogi so bili tokrat prvič v Kavarni Park hotela. Stregla pa jim je ekipa Ljuba Bajčiča...

»Bilo je pred novim letom, ko delovne organizacije običajno povabijo svoje nekdane sodelavce medse. Takrat sem tudi pomislila, zakaj ne bi tudi krajevna konferenca socialistične zveze povabila enkrat skupaj vse na 75 let stare domačine. Prvo srečanje smo potem pripravili v hotelu Jelovica. Bilo je pri-

Jože Ažman

dr. Borut Rus

jetno, nepozabno in je postalo takoj obveza tudi za naslednje prihodnje leto,» nam je v četrtek med sprejemom prihajajočih domačinov v Kavarno pripovedovala Anica Svetina.

Prvič jih je prišlo prek sto. Tudi na drugem srečanju jih ni bilo nič manj in tudi tokrat ne. Številni med njimi so bili v četrtek prvič v zares lepi Kavarni Park hotela. Tudi zato bo to srečanje ostalo nepozabno. Vedrost in domačnost triurnega pogovo-

Ludvik Kerčmar

ra in pogostitve pa je ves čas bogatil harmonikarski orkester Glasbene šole Radovljica z že kar očetovsko mentorskim vodjem Jožetom Ažmanom. Svojevrstno zadovoljstvo za vse, ki so tokrat prišli v Kavarno, pa je bilo tudi malce drugačno srečanje njihovim zdravnikom, primarijem dr. Borutom Rusom, ki jih je tokrat pozdravil in nagovoril v vlogi predsednika skupščine krajevene skupnosti Bled.

Anica Svetina pravi, da so turizem in kražani Bleda dolga veriga in da je od trdnosti vsakega člena odvisna moč te verige. Tega, kot je povedal direktor Park hotela Ludvik Kerčmar, pa se zavedajo tudi v 170-članskem kolektivu. »V kolektivu smo radi prevzeli pokroviteljstvo za današnje srečanje. Ne gre le za pozornost, marveč tudi za neke vrste oddolžitev, kar so najstarejši domačini dali Bledu, turizmu in tudi našemu hotelu, ki je med najstarejšimi na Bledu...«

Po četrtekovem, tretjem in zares prijetnem srečanju z najstarejšimi kražani zatorej že zdaj velja, da naj bo tudi četrto ob leto prijetna obveza. Tokrat pa vsa zahvala prireditelju-krajevni konferenci SZDL oziroma Anici Svetini in pokrovitelju-kolektivu Park hotela.

A. Žalar

Policijska intervencija v Poljanski dolini

Rušitev sistema ali blatenje Tita?

V redakcijo so nam sporočili, da je imela nedavna tribuna z Bavčarjem in Janšo, ki so jo pripravili mladi iz OO ZSMS Selo pri Žirih, povsem nepričakovan zaplet, v katerega so se, kot vse kaže, vpletli samozadržno osveščeni občani in milica.

Prizadevni mladinci iz OO ZSMS Selo pri Žirih so ta hip zanesljivo ena najaktivnejših osnovnih mladinskih sredin na Gorenjskem. Po udarniški akciji, s katero so preuredili družabni mladinski prostor, so se z veliko potezo lotili tudi aktivnosti na povsem političnem področju. Ob ostalih zastavljenih nalogah so sklenili, da bodo redno pripravljali tudi okrogle mize, tribune z različnimi znanimi osebnostmi.

Tako so se, ob tem, da imajo že v rokah zagotovilo predsednika predsedstva SR Slovenije Janeza Stanovnika, da jih obišče sredi februarja, lotili izpeljave prvega takšnega večera, na katerem so bili gostje najvidnejši predstavniki Odbora za varstvo človekovih pravic, z Bavčarjem in Janšo na čelu. O sami akciji je bilo moč prebrati v naši prejšnji številki, nas tokrat bolj zanima tisto, kar se je zgodilo po prireditvi.

Dogodki so se po pričevanjih odvijali na dveh ravneh, eno je bila reakcija nekaterih borcev škofovsko občine na oddajo Radia Žiri, ki je nastala na osnovi omenjenega večera in je bila na sporedu štiri dni po prireditvi, drugo pa je akcija milice. Njihov uniformirani delavec se je namreč oglasil v prostorih žirovskega Radia z željo, da bi slišal »sporni del« povedanega na večeru. Predvidoma naj bi šlo za stavek, s katerim se neposredno napada osebnost predsednika Tita in preko tega posredno tudi politični sistem socialističnega samoupravljanja - našo družbeno ureditev. Kot je povedal Rudi Krvina, radijski tehnik, je delavec milice poslušal ta del posnetka, si nekaj zapisal in odšel.

Preurejeni mladinski prostori, ki so dobili hipoteko medijske afe-re. Foto: G. Šinik

Komandir postaje milice Škofja Loka Brane Virant do-godek, v petek, 20. januarja, razlaga takole: »Včeraj zvečer me je nekdo opozoril, da je bilo po Valu 202 in tako trenutno še ugotavljamo, kaj je res in kaj ne. Ko prebiram današnje »Delo« - poročilo s tiskovne konference Odbora za varstvo človekovih pravic, vidim, da je tudi tu omenjen žirovski večer. Zadevo, kot sem rekel, še raziskujemo in bomo podali celostno informacijo o dogodku, ko bodo zbrani vsi podatki. Svetujem, da do ponedeljka počakate, ko boste dobili vse potrebne informacije z naše strani, mi moramo poročati tudi naprej, na UNZ Kranj.«

Kakšno je stališče uradne škofovsko politike? Za mnenje smo se obrnili tako na

frontno organizacijo kot OK ZSMS. Janez Zavrl, predsednik OK SZDL Škofja Loka komentira: »Aktivnost OO ZSMS na Selu po mojem mnenju ubira prave tokove slovenske mladine in v tem kontekstu mislim, da je prav, če so povabili medse Bavčarja in Janšo. Vsi ti razgovori so preko Radia Žiri šli v javnost in karkoli je bilo spornega rečeno na tem razgovoru, je javnost lahko preko žirovskega radia slišala in lahko tudi reagirala. Sam teh posnetkov nisem slišal, prepričan pa sem, da se je na tribuni pogovarjalo, kot mora biti v nekem demokratičnem trenutku naše družbe. Kakršnokoli pogrevanje teh zadev - so bile sporne ali ne - je v tem trenutku nepotrebno in nekoristno. Stvari so začele teči prehitro, potreben je politični pogled, to pa lahko naredi samo OK ZSMS ne pa ostale DPO pred njo, nenazadnje OO ZSMS Selo je del občinske mladinske organizacije.«

Blaž Jesenko, sekretar OK ZSMS Škofja Loka, ki je hkrati tudi »predsedujoči« v MS ZSMS za Gorenjsko pravi sledeče: »Pozitivno ocenjujem dejstvo, da se je OO ZSMS Selo odločila povabiti v svoje vrste Bavčarja in kakršnikoli očitki, da tega ne bi smeli storiti, niso primerni in jih ne bi smelo biti. Kontrolirati in preverjati tisto, kar je bilo na Selu rečeno, mislim, da ni potrebno. Kako si lahko razlagam dejstvo, da se je za trakove zanimala policija, bi težko rekli. Tu vidim drug problem, čudi me, da so borci škofovsko občine klicali na občinski odbor in zahtevali različne stvari, če je res kaj, naj gre to na sejo predsedstva borbevske organizacije.«

Še dobro, da je moč kje drsati! - Tako si gotovo mislijo mladi, ki so v teh dneh na počitnicah. Ker se jih sneg noče usmiliti in so smučišča še vedno kopna, je najboljša prilika za rekreacijo na najbližjem drsališču. Zato tudi v dvorani krajskega sejmišča ne manjka drsalcev, ki si z vijuganjem po ledu krajšajo čas. (S) - Foto: S. Saje

Akviziterji takšni in drugačni

Kranj, 13. decembra — Knjižno akviziterstvo ali prodajanje knjig preko zastopnikov, ki so se ga zadnja leta oprijele mnoge knjižne založbe, nam je postalo že dokaj znano. Akviziterjev je čedalje več, nekateri ljudje so jih že

Stefka Švabič, medicinska sestra: »Kupovanje od akviziterjev se spleša, saj tako brez truda prideš do knjig, ki se prodajajo pod zelo ugodnimi pogoji. Nekateri akviziterji so včasih res precej nadležni in sitni, vendar ponavadi prodajajo kvalitetne knjige.«

Marko Ljubi, študent: »Akviziterji so mnogokrat nadležni in težko se jih znebiš. Knjige so po tej poti res vsem dostopne, vendar me moti, da se prodajajo v kompletih. Nekatero knjigo iz kompleta so tako slabe, da niso dobre ne za gledanje, kaj šele za čitanje.«

Judita Nahtigal, vzgojiteljica: »Akviziterstvo je dobra stvar, saj se tako knjige predstavijo širšemu krogu ljudi. Moti pa me, da se knjige ponujajo le v kompletih. Res je, da je na ta način knjiga mnogo cenejša, kot če bi jo kupili posamezno, vendar s tem, ko kupiš cel komplet, kupiš tudi nekaj knjig, ki te sploh ne zanimajo. Zato mislim, da bi bilo boljše, če bi prodajali le posamezne knjige.«

naveličani, mnogi pa radi kupijo cenejšo in dobro predstavljeno knjigo. Nekaj mimoidočih smo povprašali o tem ali jim je tak način prodaje knjig všeč in kako oni gledajo na tako imenovane »knjižarje«.

Albina Grebenšek, upokojenka: »To, kar delajo akviziterji, je zelo pametno in meni se tudi ne zdijo preveč vsiljivi. Sicer pa sem včlanjena v Svet knjige in imam doma dovolj knjig, zato od akviziterjev kljub njihovi bogati in poceni ponudbi ne kupujem. Tudi drugače kupujem le tiste knjige,

ki me privlačijo.«

Marko Tomazin, računalniški programer: »Akviziterji so različni. Nekateri so malce preveč vsiljivi, drugi pa znajo knjige predstaviti na pravi način. Večina akviziterjev zadovoljivo opravlja svoje delo, saj je cilj vsakega prodati čimveč knjig. Kljub temu da so knjige dobre, ne trošim denarja v te namene. Velikoraje grem v knjižnico.«

Ksenija Leber, osnovnošolka: »Akviziterjev je že kar preveč, vendar pa je taka prodaja knjig dobra, saj zato ni treba iskati knjig okoli. Ker pa se prodajajo po nižjih cenah kot v knjigarnah so dostopne tudi večjemu številu ljudi.«

Jelena Drnovšek
Foto: G. Šinik

Gorenjski obrtniki bojkotirajo

Kranj, januarja — Z novim letom bi morali vsi obrtniki voditi poslovne knjige po novem in sicer namesto dveh kar štiri knjige. Gorenjski obrtniki, ki se jim že sedanje vodenje zdi preobsežno, so odločno proti, podobno kot obrtniki iz vse Slovenije.

Po novem bi obrtniki morali voditi knjigo osnovnih sredstev, knjigo prometa, ki bi bila sestavljena iz dveh delov, iz knjige prometa in knjige prihodkov in odhodkov ter knjigo prejemkov in

izdatkov. Slednja je čisto nova knjiga, ki je pri vseh obrtnikih najbolj razburila kri. V njej so namreč prejemki ločeni na tiste, ki jih je zasebnik dobil na žiro račun od pravnih oseb ter občanov ali

iz svojega žepa, in na one, ki jih je prejel v gotovini preko blagajne. Tudi delitev izdatkov je podobna.

Na republiški upravi za družbene prihodke trdijo, da je te knjige zelo enostavno voditi, zahtevale pa bodo seveda več ažurnosti in natančnosti, temu primerna pa bo tudi preglednost poslovanja obrtnika.

Gorenjski obrtniki so se v vseh gorenjskih občinah pri svojih združenih odločili za bojkot te novosti in hočejo vodenje knjig po starem. V Kranju bo ta teden med obrtniki izvedena anketa, v kateri se bo vsak obrtnik odločil za ali proti vodenju knjig po novem.

D. Dolenc

GORENJSKI GLAS

VEČ KOT ČASOPIS

tovarna vijakov

plamen

kropa

Smo podjetje s skoraj 100-letno tradicijo in želimo prestopiti prag ustaljenih oblik dela.

Zato te vabimo, da kot

DIREKTOR

prevzameš vodenje podjetja.

Pričakujemo odziv prodornih, inovativnih in kreativnih strokovnjakov, ki imajo izkušnje in ambicije za doseganje visokih ciljev.

K sodelovanju vabimo tudi inženirje strojništva in ekonomiste za opravljanje zahtevnih strokovnih in vodstvenih del na tehničnem in finančno-komercialnem področju.

Obiščite nas in pogovorili se bomo o vaših željah in naših pričakovanjih.

SLOVENSKE ŽELEZARNE
tovarna vijakov

plamen

kropa p.o.

telefon: (064) 79-461

ISKRA KIBERNETIKA KRAJN
Industrija merilno regulacijske in stikalne tehnike
Kranj, n.s.o.l.o.

Na osnovi sklepov Komisij za delovna razmerja objavljamo naslednja prosta dela in naloge:

TOZD ORODJARNA, Enota za avtomatizacijo in robotiko

1. VODJA RAZVOJA
2. SAMOSTOJNI STROKOVNI SODELAVEC - RAZVIJALEC
3. SAMOSTOJNI STROKOVNI SODELAVEC - KONSTRUKTER

TOZD ŠTEVCI

4. VODJA ODDELKA ZA NAČRTOVANJE NOVIH TEHNOLOŠKIH POSTOPKOV
5. VODJA RAZVOJNEGA LABORATORIJA

Za opravljanje gornjih del in nalog se poleg splošnih zahtevajo še naslednji pogoji:

- ad 1.: visoka izobrazba strojne ali elektro stroke, znanje enega tujega jezika, 5 let delovnih izkušenj s področja organiziranja in vodenja razvojno konstrukcijskih del
- ad 2.: visoka strokovna izobrazba elektro stroke, 4 leta delovnih izkušenj, znanje enega tujega jezika, dodatna znanja iz programiranja in krmiljenja delovnih procesov
- ad 3.: visoka strokovna izobrazba strojne stroke, 4 leta delovnih izkušenj, znanje tujega jezika in ustrezno znanje s področja obdelovalne, montažne in orodne tehnologije
- ad 4.: visoka izobrazba strojne ali elektro stroke, 5 let ustreznih delovnih izkušenj, znanje angleškega ali nemškega jezika
- ad 5.: visoka strokovna izobrazba - diplomirani inženir elektrotehnike za merilno regulacijsko tehniko, 5 let ustreznih delovnih izkušenj, ustrezno znanje angleškega jezika.

Prijave z ustreznimi dokazili pošljite na naslov: ISKRA KIBERNETIKA Kranj, Kadrovska služba, Savska loka 4, 64000 Kranj v 8 dneh po objavi.

Podrobnejše informacije lahko dobite v Kadrovski službi osebno ali po telefonu (064) 22-221 int. 35-49.

VIDEOTEKA

LIKOZARJEVA 27
TEL. 36-770

VSAK DAN OD 17. — 20.
IN V SOBOTO
OD 10. — 13.

ALPETOUR

Titov trg 4/b
64220 ŠKOFJA LOKA

SOZD Alpetour Škofja Loka, TOZD TRANSTURIST TOVARNI PROMET Škofja Loka vabi k sodelovanju

IZKUŠENEGA DIPLOMIRANEGA INŽENIRJA RAČUNALNIŠTVA

EKONOMISTA ALI LINGVISTA Z ZNANJEM NEMŠKEGA JEZIKA, KI JE SVOJE ZNANJE ŽE PREIZKUSIL NA RAZLIČNIH PODROČJIH

DELAVCA V. ST. IZOBRAZBE EKONOMSKE, ADMINISTRATIVNE ALI DRUŽBOSLOVNE SMERI, Z ZNANJEM STROJEPIŠJA IN NEMŠKEGA JEZIKA

Kaj pričakujemo?

- dograjevanje že začrtanega sistema dela na področju poslov informac. sistema, raziskovanje in uvajanje nove tehnologije in rač. opreme v PIS
- samostojnost pri disponiranju tovara v tujino in iz tujine, sklepanje prevoznih poslov z domačimi in tujimi komitentti, dobro poznavanje tujih jezikov - predvsem nemškega,
- kvalitetno opravljanje admin. opravil v komerciali mednarodnih prevozov.

Vabimo vse, ki menijo, da ustrezajo našim zahtevam da svoje zanimanje sporočijo pisno na naslov: SOZD Alpetour Škofja Loka kadrovska služba - najkasneje do 30. 1. 1989.

Tovarna obutve PEKO n.s.o.l.o.
TRŽIČ

razpisuje na osnovi sklepa skupnega delavskega sveta dela in naloge:

ČLANA KPO za planiranje, ekonomiko, organizacijo in finance

Pogoji za sprejem:

- diplomirani ekonomist, diplomirani organizator dela, diplomirani inženir tehnične matematike in 5 let uspešnega dela na odgovornih delih v gospodarstvu
- šola za poslovodne kadre
- sposobnost vodenja in organiziranja
- samostojnost pri delu
- sposobnost sodelovanja
- izpolnjevanje kriterijev po družbenem dogovoru o kadrovske politiki v občini Tržič

Kandidati naj oddajo pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju zahtevanih pogojev v 15 dneh po objavi v časopisu Gorenjski glas na naslov: Tovarna obutve Peko Tržič, Ste Marie aux Mines 5.

O izidu bomo kandidate obvestili v 30 dneh po zaključku prijavnega roka.

Izbrani kandidat bo združil delo za nedoločen čas za štiritletni mandat.

ABC POMURKA

ABC Pomurka, LOKA
proizvodno, trgovsko in gostinsko
podjetje n.s.o.l.o. Škofja Loka

objavlja prosta dela in naloge:

1. **POSLOVODJA** za slaščičarno Homan v Škofji Loki
Pogoj: končana poklicna gostinska ali srednja gostinska šola in dve leti prakse na podobnih delih.
2. **SNAŽILKE** za gostinski obrat Stari Mayr
Delo je primerno za upokojenke, saj se opravlja le 1 - 2 uri dnevno (čiščenje sanitarij).
3. **PRODAJALCA** za oddelek z železnico in gradbenim materialom v Blagovnici Železniki
Pogoj: šola za prodajalce.
4. **MESARJA - SEKAČ** za delo v samopostrežnem oddelku Blagovnice v Železnikih.
Pogoj: KV mesar
5. **PRODAJALKE** za delo v prodajalni v Škofji Loki
Pogoj: končana šola za prodajalce, tekstilne stroke.
6. **DVEH NATAKARJEV** za delo v novozgrajeni blagovnici v Zireh.
Pogoj: končana gostinska šola.

Poskusno delo za dela poslovodje traja 60 koledarskih dni, za dela prodajalcev, natakarjev in mesarja - sekača pa 90 koledarskih dni.

Prijave sprejema kadrovska služba podjetja ABC Pomurka, LOKA DSSS, Kidričeva 54, Škofja Loka, osem dni po objavi.

SOZD KEMIJA LJUBLJANA
KEMIČNA TOVARNA PODNART, p.o.
PODNART

razpisuje po sklepu odbora za delovna razmerja
delovne organizacije naslednja dela in naloge:

1. POMOČNIK VODJE RAZISKOVALNO-SERVISNE SLUŽBE
(pomoč pri vodenju raziskovalnega in servisnega dela)

2. KOMERCIALNI TEHNOLOG

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev, predpisanih z zakonom in družbenim dogovorom, izpolnjevati še naslednje pogoje:

pod 1.:

- visoka izobrazba kemijske smeri (dipl. ing. kemije, VIP VII/1)
- 60 mesecev delovnih izkušenj na področju površinske zaščite in kemijske organske in anorganske tehnologije
- aktivno znanje tujega jezika
- izpit iz varstva pri delu

pod 2.:

- visoka izobrazba kemijske smeri (VIP VII)
- 42 mesecev delovnih izkušenj v stroki, zlasti na področju kemijske tehnologije in raziskav trga
- znanje tujega jezika
- izpit iz varstva pri delu

Delovno razmerje se v obeh primerih sklepa za nedoločen čas s 3-mesečno preizkusno dobo.

Kandidati naj pošljejo pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 8 dneh po objavi na naslov: Kemična tovarna Podnart, p.o., za odbor za delovna razmerja. Prijavljene kandidate bomo o rezultatu obvestili v 8 dneh po sprejemu sklepa o imenovanju oziroma izbiri.

JUGOBANKA

EKSPozITURA TRŽIČ

Cesta JLA 2,

telefon: 52-161, 52-162

Poslovni čas:

pon - pet 9. - 12. in 14. - 17.
sobota 8. - 11.

Center slepih in slabovidnih
dr. Antona Kržišnika v Škofji Loki

se zahvaljuje vsem, ki so namesto novoletnih čestitk, žalnih vencev, plačil za opravljene storitve, spominskih daril in iz drugih humanih namenov podarili denar za pomoč osebam prizadetim na vidu.

DAROVALI SO:

Stanislav POLAK, Vida OGRIS in Marjan GAZVODA iz Kranja, Svetislav MAKŠIM, Franc MIHALIČ, Nada KAŠMAN, Borut ŠINK, Stane OBLAK, in sindikat ZD Škofja Loka iz Škofje Loke, Irena GRUM, Miran PLANINC, Dorin HVALEC, Žiga SKALAR, Miro ŠILIČ, ŽORGA in Centralna tehniška knjižnica iz Ljubljane, RAMOVŠ, LEŠNJAK in sosede pokojnega Viktorja Luštrika iz Medvod, Marta DEMŠAR in Francka MLAKAR iz Železnikov, Planinsko društvo iz Radovljice, Jože ROBIČ iz Martuljke, Janez LIPIČ iz Grosuplje, Ciril PETERNELJ iz Rovt, Greta SAMOTRAČAN iz Vrhnik, Tine ŠEBENIK iz Notranjih gor, delavci Zdravstvene postaje Žiri ter neimenovane krajanke iz Dupelj.

ARCEOMURKA
Gorenjka

HTDO GORENJKA JESENICE
TOZD GOSTINSTVO JESENICE

Odbor za medsebojna delovna razmerja objavlja prosta dela in naloge:

VEČ KUJARJEV IN NATAKARJEV
v TOZD Gostinstvo Jesenice

Pogoji: strokovna izobrazba ustrezne smeri, 6 mesecev delovnih izkušenj in 2-mesečno poskusno delo

Delovno razmerje bodo kandidati sklenili za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Pisne prijave o izpolnjevanju pogojev naj kandidati v roku 8 dni po objavi pošljejo na naslov: HTDO Gorenjka Jesenice, Prešernova 16, Jesenice, kadrovska služba.

OBRTRNO ZDRUŽENJE
Kranj, Likozarjeva 1

Razpisna komisija Obrtnega združenja Kranj razpisuje delo in naloge:

TAJNIKA OBRTRNEGA ZDRUŽENJA IN VODJE DELOVNE SKUPNOSTI STROKOVNIH SLUŽB (reelekcija)

Pogoji:

- visoka ali višja izobrazba pravne, ekonomske, organizacijske ali druge družboslovne smeri
- 4 leta delovnih izkušenj v stroki

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev pošljite v 8 dneh po objavi razpisa na naslov Obrtno združenje Kranj, Likozarjeva 1, z oznako "za razpisno komisijo". Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 8 dneh po imenovanju.

Jesenice, C. železarjev 8

Po sklepu odbora za delovna razmerja TOZD KOMERCIALA objavljamo prosta dela in naloge:

VODJA MATERIALNEGA GOSPODARJENJA
šifra 4760, U-5, 24. kategorija

1 oseba

Pogoji: visoka šola ekonomske, komercialne ali organizacijske smeri in pet let delovnih izkušenj

Kandidati naj prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo v 8 dneh po objavi na naslov: Kadrovski sektor Železarnice Jesenice, C. železarjev 8, z oznako "za TOZD Komerciala".

GORENJSKI GLAS

VEČ KOT ČASOPIS

KOŠČEK NEBA
v stresnem oknu

M. Mira Radovičica tel. 75-036

ARCEOMURKA

SEZNAM DEŽURSTEV V LETU 1989

V skladu z odlokom o poslovnem času v občini Škofja Loka, poslujejo v letu 1989 trgovine z živilsko prehrabnenimi proizvodi ob sobotah do 18. ure po naslednjem razporedu:

28. 1. 1989	SP Frankovo naselje
4. 2. 1989	NAMA
11. 2. 1989	SP Mestni trg 9, mesnica Mestni trg
18. 2. 1989	Market Novi svet
25. 2. 1989	SP Podlubnik
4. 3. 1989	SP Groharjevo nas. in mesnica Groh. nas.
11. 3. 1989	SP Frankovo naselje
18. 3. 1989	NAMA
25. 3. 1989	SP Mestni trg, mesnica Mestni trg
1. 4. 1989	Market Novi svet
8. 4. 1989	SP Podlubnik
15. 4. 1989	SP Groharj. nas. in mesnica Groh. nas.
22. 4. 1989	SP Frankovo naselje
27. 4. 1989	vse prodajalne zaprte
29. 4. 1989	NAMA
1. in 2. 5. 1989	vse prodajalne zaprte
2. 5. 1989	SP Podlubnik, SP Kidričeva 63
6. 5. 1989	SP Mestni trg, mesnica Mestni trg
13. 5. 1989	Market Novi svet
20. 5. 1989	SP Podlubnik
27. 5. 1989	SP Groharjevo naselje, mesnica Groh. nas.
3. 6. 1989	SP Frankovo naselje
10. 6. 1989	NAMA
17. 6. 1989	SP Mestni trg, mesnica Mestni trg
24. 6. 1989	Market Novi svet
1. 7. 1989	SP Podlubnik
4. 7. 1989	vse prodajalne zaprte
8. 7. 1989	SP Groharjevo nas., mesnica Groh. nas.
15. 7. 1989	SP Frankovo naselje
22. 7. 1989	vse prodajalne zaprte
29. 7. 1989	NAMA
5. 8. 1989	SP Mestni trg, mesnica Mestni trg
12. 8. 1989	Market Novi svet
19. 8. 1989	SP Podlubnik
26. 8. 1989	SP Groharjevo nas., mesnica Groh. nas.
2. 9. 1989	SP Frankovo naselje
9. 9. 1989	NAMA
16. 9. 1989	SP Mestni trg 9, mesnica Mestni trg
23. 9. 1989	Market Novi svet
30. 9. 1989	SP Podlubnik
7. 10. 1989	SP Groharjevo nas., mesnica Groh. nas.
14. 10. 1989	SP Frankovo naselje
21. 10. 1989	NAMA
28. 10. 1989	SP Mestni trg 9, mesnica Mestni trg
1. 11. 1989	vse prodajalne zaprte
4. 11. 1989	Market Novi svet
11. 11. 1989	SP Podlubnik
18. 11. 1989	SP Groharjevo naselje, mesnica Groh. nas.
25. 11. 1989	SP Frankovo naselje
29. in 30. 11. 1989	vse prodajalne zaprte
2. 12. 1989	NAMA
9. 12. 1989	SP Mestni trg 9, mesnica Mestni trg
16. 12. 1989	Market Novi svet
23. 12. 1989	SP Podlubnik
30. 12. 1989	vse prodajalne odprte do 13. ure

- Na področju Žirov je dne 3. 1. 1989 od 8. do 11. ure dežurna prodajalna SP C. 31. divizije 84. Dne 2. 5. 1989 pa je od 8. do 11. ure dežurna prodajalna Mercator-Sora Žiri.
- Na področju Poljske doline je dne 3. 1. 1989 od 8. do 11. ure dežurna prodajalna SP KZ Gorenja vas. Dne 2. 5. 1989 pa je od 8. do 11. ure dežurna prodajalna SP Gorenja vas.
- Na področju Selške doline je dne 3. 1. 1989 od 8. do 11. ure dežurna prodajalna SP Trnje 35. Železniki, dne 2. 5. 1989 pa je od 8. do 11. ure dežurna prodajalna SP Blagovnica Železniki.
- V kolikor se zainteresirane DO do 1. 12. 1989 ne sporazumejo drugače, velja enak vrstni red dežurstev tudi za leto 1990.
Ta razpored se lahko spremeni le s soglasjem podpisnikov tega sporazuma.
- Izdelava obvestil o dežurstvu prevzame »LOKA« TOZD Prodaja na drobno.
- Stroški izdelave obvestil se delijo po številu napisov za vsakega podpisnika.
- Seznam dežurnih prodajalnih mora biti izobešen na vidnem mestu v vseh prodajalnah z živili.

JANUARJA V PRODAJALNAH MERKUR POSEBNA UGODNOST

• **15 % POPUST**

OB GOTOVINSKEM PLAČILU

• MOŽNOST PLAČILA V

5 OBROKIH

BREZ OBRESTI

• **PLAČILO S ČEKI**

V 5-MESEČNEM ZAPOREDJU

PRI NAKUPU VSEGA BLAGA
(razen črne metalurgije in premoga)
V VREDNOSTI NAD 200.000 DIN

MERKUR KRAJN

